

Spelen goed voor elkaar! Speelruimteplan 2014-2023

Spelen goed voor elkaar!

Speelruimteplan 2014-2023

Gemeente Dalfsen

Titel:	Spelen goed voor elkaar!
Subtitel:	Speelruimteplan 2014-2023
Opdrachtgever:	Gemeente Dalfsen
Opdrachtnemer:	OBB Ingenieursbureau www.obb-ingenieurs.nl
Opgesteld door:	ing. E.G. Oost-Mulder M.M. Frelier
Datum:	maart 2014
Project:	307.03
Aantal pagina's:	114

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1.	Van kader naar beleid	5
1.2.	Sturing en meting	5
1.3.	Participatie bij opstellen speelruimteplan	6
1.4.	Begripsbepaling	7
1.5.	Leeswijzer	7
2.	SAMENVATTING SPELEN GOED VOOR ELKAAR	9
2.1.	Kinderen	9
2.2.	Ambities	9
2.3.	Randvoorwaarden	10
2.4.	Analyse speelruimte	10
2.5.	Budgetten	12
	DEEL I BELEID	13
3.	ONZE SPEELRUIMTE	15
3.1.	Onze visie	15
3.2.	Onze kinderen	15
3.3.	Onze ambities	16
3.4.	Onze randvoorwaarden	16
4.	ONZE AMBITIES	17
4.1.	Ruimte voor informeel spelen	17
4.2.	Ruimte voor centrale buurtplekken	18
4.3.	Ruimte voor ontmoeting	20
4.4.	Ruimte voor variatie en uitdaging	22
4.5.	Ruimte voor samenwerking	24
5.	ONZE RANDVOORWAARDEN	27
5.1.	Veilig	27
5.2.	Duurzaam	27
5.3.	Passend	28
5.4.	Beheerbaar	29
5.5.	Betaalbaar	30

DEEL II ANALYSE	31
6. ANALYSE SPEELRUIMTE	33
6.1. Participatie	33
6.2. Onderverdeling in speelbuurten	33
6.3. Bevolkingsontwikkeling	34
6.4. Schoolterreinen en overige speelterreinen	34
6.5. Secundaire speelplekken	34
6.6. Gemeente Dalfsen algemeen	35
6.7. Dalfsen	36
6.8. Nieuwleusen	38
6.9. Oudleusen	40
6.10. Hoonhorst	41
6.11. Lemelerveld	42
DEEL III INVESTERINGEN EN BUDGETTEN	45
7. STRUCTURELE EN EENMALIGE KOSTEN	47
7.1. Model 1: Huidige inventaris is leidend	48
7.2. Model 2: huidig budget is leidend	51
7.3. Model 3: Uitvoeren basisvoorzieningenniveau	53
DEEL IV BIJLAGEN	57
BIJLAGE I. KADERS GROENSTRUCTUURPLAN	58
BIJLAGE II. ANALYSE PER KERN	64
BIJLAGE III. BELANG VAN SPELEN	89
BIJLAGE IV. SPEELPRIKKELS	91
BIJLAGE V. JONGERENVOORZIENINGEN	92
BIJLAGE VI. PARTICIPATIELADDER	94
BIJLAGE VII. UITSLAGEN ENQUETES	95
BIJLAGE VIII. TABEL KERNEN	102
BIJLAGE IX. AANTAL EN KOSTEN SPEELTOESTELLEN	104
BIJLAGE X. VERVANGINGSKOSTEN	106
BIJLAGE XI. OUDSTE TOESTELLEN	107
BIJLAGE XII. SPEELPLEKKEN EN MAATREGELEN	108
BIJLAGE XIII. TEKENINGEN	113

1. INLEIDING

1.1. Van kader naar beleid

Gemeente Dalfsen heeft aandacht voor de jeugd. Zowel in de missie en visie ('Bij uitstek Dalfsen'), in het raadsdocument 2010 en in het coalitieakkoord 2010 staat de jeugd in Dalfsen als bijzondere aandachtsgroep beschreven. Jeugd en jongeren vormen het fundament van de gemeente. De speelruimte moet dan ook goed voor elkaar zijn.

In 2008 is de Notitie speelvoorzieningen: visie op inrichting, beheer en onderhoud vastgesteld. Hierin is tevens opgenomen dat bij de actualisatie in 2012 onderstaande punten worden uitgewerkt:

- dekkend patroon van speelvoorzieningen binnen de gemeente Dalfsen;
- vervangingsplan speeltoestellen op basis van afschrijvingstermijnen;
- herinrichting zandspeelplaatsen.

Voor de actualisatie 2012 is in het Groenstructuurplan (GSP 2013-2017 zie Bijlage I) een aanzet gedaan. Dit is vanwege de ligging van de meeste speelplekken binnen de groenvoorzieningen. In deze paragraaf is de basisvisie voor de speelruimte weergegeven:

- De speelruimte is voor alle kinderen van 0 tot 19 jaar.
 - Er komt een basisvoorzieningenniveau met betrekking tot:
 - informele speelruimte (vrije speelruimte in de buurt buiten speelplekken om);
 - formele speelruimte (speelplekken);
 - De plekken zijn bereikbaar door ze aan te bieden binnen door fysieke barrières bepaalde speelbuurten en door centraal liggende buurtspeelplekken.
 - Er is helderheid over de rol van de schoolpleinen binnen het basisvoorzieningenniveau.
 - Er wordt planmatig gewerkt met afschrijvingstermijnen volgens speelruimteplan en beheernota's.
- In onderhavig speelruimteplan wordt deze basisvisie verder toegelicht en uitgewerkt.

1.2. Sturing en meting

1.2.1. Doel

Doel is om te voorzien in een passende en aantrekkelijke speelruimte voor de kinderen van Dalfsen de komende 10 jaar:

- 1) Er is voldoende speelruimte in relatie tot buurtopbouw en kinderdichtheid.
- 2) De inrichting van de speelruimte is gevarieerd en sluit aan op de behoeftegroepen.
- 3) Gebruikers, ouders, omwonenden en professionals voelen zich betrokken bij de speelruimte.

In dit speelruimteplan zijn ambities en randvoorwaarden opgenomen die handvatten geven om deze doelen te bereiken. Deze handvatten zijn vervolgens toegepast op buurtniveau, zodat er maatwerk wordt gemaakt daar waar de kinderen wonen en spelen.

1.2.2. Activiteiten

De belangrijkste activiteit om tot de gestelde doelen 1) en 2) te komen is het omvormen van het huidige speelvoorzieningenniveau naar het verderop in deze nota omschreven na te streven voorzieningenniveau. Speelplekken worden omgevormd naar doelgroep en functie in de buurt. Het totaal aantal formele speelplekken met toestellen gaat daarmee afnemen en het aandeel informele speelruimte zal gaan groeien. Er wordt naar de toekomst toe onderscheidt gemaakt in Centrale buurtplekken, Steunplekken en Informele plekken. Op dit moment is dit onderscheid er nog niet.

- Omvormen reguliere grotere speelplek naar centrale buurtspeelplekken voor iedereen.
- Omvormen reguliere speelplek naar kleinere steunplekken.
- Omvormen formele speelplekken met toestellen naar informele speelplekken zonder toestellen.
- Aanleggen nieuwe speelplekken.

Naast de fysieke omvorming wordt er ook gezocht naar een sociale omvorming en mogelijke omvorming van verantwoordelijkheden. De komende beleidsperiode zal gekeken worden of het mogelijk is speelruimte meer 'uit handen te geven' aan mensen die aangeven zich daarvoor in te willen zetten. De mate van participatie en de verdeling van verantwoordelijkheden moet blijken in de praktijk en zal per locatie/project verschillen.

1.2.3. Resultaten, indicatoren en meten

In onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die het mogelijk maken de gestelde doelen te monitoren.

Indicator	Bron	0	2014	2015	2016	2017	2018	2023
Aantal formele plekken	Intern/ advies	109	107	105	103	101	99	85
Aantal informele plekken	Intern/ advies	0	3	6	9	12	15	33
Aantal speeltoestellen	Intern/ advies	565	546	527	508	489	470	370
Verregaande participatie gebruikers (totaal aantal plekken)	Intern/ advies	2	3	4	5	6	7	12
Omvormen plekken naar centrale buurtplekken (totaal aantal plekken)	Intern/ advies	13	14	15	16	17	18	24
Omvormen plekken naar steunplekken (totaal aantal plekken)	Intern/ advies	35	37	39	41	43	45	52
Invullen nieuwe steunplekken (totaal aantal plekken)	Intern/ advies	0	1	2	3	4	5	9

Tabel 1 resultaten, indicatoren en meten

In principe zal de omvorming gedurende de beleidsperiode gelijkmatig plaatsvinden. De indicatoren kunnen in die zin als toetscriterium in het betreffende jaar gebruikt worden.

1.3. Participatie bij opstellen speelruimteplan

De aanbevelingen aan uitvoering zijn tot stand gekomen op basis van interactief vormgegeven beleid én een analyse van de speelruimte. Binnen de uitvoeringsschets zijn keuzemogelijkheden ingebouwd voor de wijze waarop de speelruimte gerealiseerd wordt. Hiermee kan uitvoering gegeven worden aan een breed gedragen speelruimtebeleid.

1.3.1. Integrale ambtelijke werkgroep speelruimteplan

Het speelruimtebeleid heeft raakvlakken met diverse verantwoordelijkheden van de gemeente. Daarom is een projectgroep betrokken geweest. Met deze projectgroep is de beleidsagenda gevormd. Dit gebeurde door middel van een beleidsworkshop en bespreking van het conceptbeleidsplan en de speelruimteanalyse. De betrokken afdelingen zijn Onderhoud en Beheer, Ruimtelijke Ordening, Communicatie, Ontwikkeling en Grondzaken en Welzijn en Onderwijs. Ook de wethouders Welzijn en Ruimte hebben input geleverd tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep.

1.3.2. Burgerparticipatie

Basisschoolkinderen

Met basisschoolkinderen uit de bovenbouw is een rondwandeling gemaakt in de buurten waar ze wonen. Tijdens deze rondwandeling is gekeken en gesproken over de voor hen belangrijke speelruimte en hoe de openbare ruimte door hen wordt gebruikt voor spelen. Daarnaast hebben zij enquêtes ingevuld (zie Bijlage VII) en zijn er speelplattegronden gemaakt. Op deze wijze is de agendavorming getoetst bij de belangrijkste gebruikersgroep en zijn er door deze groep adviezen gegeven voor de planvorming.

Jongeren

In 2007 en 2012 heeft het Ambulant jongerenwerk van SMON Welzijn een onderzoek gehouden onder respectievelijk 297 en 340 jongeren uit de gemeente Dalfsen. Dit is gebruikt als input voor het bepalen van het basisvoorzieningsniveau voor jongeren. Ook jongeren konden een enquête invullen. De stem van de jongeren is direct meegenomen door zitting van SMON Welzijn in de ambtelijke werkgroep.

Overleg Plaatselijk Belang

Voorafgaand aan de speelruimteanalyse is door middel van een enquête aan de verenigingen voor Plaatselijk Belang (als vertegenwoordigers van de bewoners) gevraagd belangrijke speerpunten voor hun buurt of dorp aan te geven en inrichtingssuggesties te doen. Hiermee is de agendavorming getoetst en zijn adviezen ingewonnen voor de planvorming. Het conceptspeelruimteplan is vervolgens aan hen gepresenteerd en besproken ten behoeve van de besluitvorming.

Gebruikers, omwonenden en ouders

Deze groep is benaderd via lokale media en werd opgeroepen een enquête in te vullen. Hiervan is helaas weinig gebruikgemaakt. In de uitvoeringsfase wordt veel gesproken over de precieze inrichting van de speelruimte en met name ook speelplekken. Deze fase leent zich goed voor betrokkenheid van de gebruikers, ouders en omwonenden en ervaring wijst uit, dat zij hier zich wel meer betrokken weten. Zie ook paragraaf 4.5.

1.4. Begripsbepaling

Het is belangrijk om te realiseren dat ruimte de bepalende factor is bij het spelen en niet zozeer de aanwezigheid van speeltoestellen. Speelruimte betreft ten eerste de ruimte die fysiek aanwezig is om te spelen, zowel in de informele ruimte als op ingerichte formele speelplekken. Ten tweede gaat speelruimte over de spreekwoordelijke ruimte die de doelgroep gegund wordt, met andere woorden: waar mag hij of zij spelen?

Informele speelruimte is de ruimte waar geen specifieke speeltoestellen staan, maar je wel kunt spelen. Denk aan de stoep, plein, bosjes en grasveld.

Met **formele speelruimte** is de ruimte die exclusief is ingericht voor de speel-, sport- of ontmoetingsfunctie (de speelplekken).

Bij de inrichting van speelruimte kan onderscheid gemaakt worden tussen **speelprikkels** en **speeltoestellen**. Dat de openbare ruimte ook voor kinderen bedoeld is kan versterkt worden met speelprikkels.

- Speelprikkels zijn objecten die niet specifiek voor het spelen geplaatst zijn, maar een scala aan speelmogelijkheden bieden in de informele en formele speelruimte (zie ook Bijlage IV).
- Speeltoestellen zijn die voorzieningen in de formele speelruimte die specifiek voor het spelen geplaatst zijn en gemaakt zijn voor een bepaalde speelmogelijkheid.

Voor de formele speelruimte geldt veiligheidswetgeving, genoemd het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (afgekort WAS). Bij de inrichting van de informele speelruimte is dit besluit niet van toepassing, maar geldt - zoals voor de gehele openbare ruimte - de algehele zorgplicht.

Het **basisvoorzieningenniveau** is het voorzieningenniveau waarbij er een evenwichtige, evenredige en eerlijke spreiding van de informele en formele speelruimte is over daar waar kinderen wonen.

In de analyse worden plekken aangeduid als **secundair**. Dit betekent dat de speelplek of een aantal speeltoestellen op een speelplek geen functie (meer) hebben in het basisvoorzieningenniveau.

1.5. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit drie delen plus de bijlagen. Deel I Beleid is opgesplitst naar visie, ambities en randvoorwaarden. Deel II Analyse bevat per kern een overzicht van de huidige situatie en het gewenste basisvoorzieningenniveau. In deel III Investerings- en budgetten wordt een inzicht gegeven voor de uitvoering met de beschikbare en benodigde investeringen en budgetten. In een separaat deel IV staan de bijlagen met de benodigde toelichtende gegevens en tekeningen.

2. SAMENVATTING SPELEN GOED VOOR ELKAAR

Buiten is zoveel te beleven! Schommelen op de speelplek, hutten bouwen in de bosjes, voetballen op het veldje of een rondje skaten door de buurt.

De voorwaarden waaronder de speelruimte optimaal benut wordt zijn veiligheid, bereikbaarheid, (gebieds)eigenheid en een uitnodigende inrichting.

Centraal gelegen buurtspeelplekken waar aan deze voorwaarden wordt voldaan, hebben dan ook de voorkeur. Veilige routes naar deze plekken zijn daarbij belangrijk. Dit maakt samen met een uitdagende en gevarieerde inrichting dat de plek goed wordt gebruikt. Het samenspelen en ontmoeten is dan een logisch gevolg.

De kwaliteit van de speelruimte wordt mede gewaarborgd door samenwerking met bewoners en andere betrokkenen bij speelruimte zoals scholen, sportverenigingen en SMON Welzijn.

2.1. Kinderen

Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte dragen bij aan de sociale netwerken in de buurt en zorgen voor een goede fysieke en mentale gezondheid van de kinderen. Zie ook Bijlage III.

Er wonen in Dalfsen ruim 6.650 kinderen van 0 tot 19 jaar. Aandachtspunt is dat de kinderaantallen teruglopen. Dit blijkt uit prognoses van onderwijs, maar ook uit de verdeling over de doelgroepen. Er zijn circa 1.750 kinderen tot 6 jaar. Dat is 25% minder dan de 2.300 basisschoolkinderen tot 12 jaar. Nu zegt natuurlijk verloop niet alles, maar een kentering treedt vaak alleen op als er veel nieuwbouw is en dat is in Dalfsen niet gepland. Uitgaande van de cijfers wordt de komende 10 tot 20 jaar een daling tot 20% verwacht in het totaal kinderaantal, waarbij het aantal jongeren voorlopig nog op gelijk niveau blijft (circa 2.600).

Door een degelijke speelruimteplanning op maat kan voorkomen worden dat de speelruimte uitsterft en er straks geen enkele leuke speelplek meer is. En bovendien wordt gezorgd voor een eerlijke verdeling van de speelruimte over de kinderen en kernen.

2.2. Ambities

Door de ambtelijke projectgroep is in samenspraak nagedacht over ambities die invulling zouden geven aan een basisvoorzieningenniveau dat recht doet aan een eerlijke spreiding van voorzieningen over buurten en kinderen. Aandachtspunt is daarbij om ook bij afnemende kinderaantallen toch bereikbare speelruimte te kunnen blijven aanbieden. De kern is dat we **ruimte** willen bieden aan kinderen voor:

1. informeel spelen

Voldoende en veilige informele speelruimte in de woonbuurten die aansluit op de doelgroepen.

2. centrale buurtplekken

Een centrale goed bereikbare speelplek per buurt of cluster van buurten die geschikt is voor een brede doelgroep met waar nodig verspreid over de buurt steunplekken meer op maat. In onderlinge samenhang ontworpen en verbonden door duidelijke routing van en naar de plekken en eventuele andere voorzieningen (= basisvoorzieningenniveau).

3. ontmoeting

Dalfsen wil ontmoeting tussen verschillende inwoners van een buurt stimuleren. Ten eerste door ruimte en een passende inrichting te bieden en ten tweede door bewoners en het jeugd- en jongerenwerk te stimuleren de buitenruimte meer te gebruiken en elkaar op de mogelijkheden te wijzen.

4. variatie en uitdaging

Dalfsen wil bij de inrichting van haar openbare speelruimte variatie en uitdaging bieden, zodat gebruikers er met plezier naartoe gaan, er verblijven en zelf activiteiten ontplooiën.

5. samenwerking

Dalfsen wil actief op zoek naar (langdurige) samenwerking bij het aanbieden van speelruimte. Gebruikers, ouders, omwonenden, buurtverenigingen, sportverenigingen, scholen en andere betrokken organisaties zullen gewezen worden op hun eigen verantwoordelijkheden in het kader van het heel en veilig functioneren of een goede beeldkwaliteit.

Voor een uitwerking van de ambities zie hoofdstuk 4.

2.3. Randvoorwaarden

Soms moeten er keuzes gemaakt worden die afbreuk kunnen doen aan de ambities. De randvoorwaarden die hiervoor gelden zijn een toets bij het vormgeven van de ambities. De randvoorwaarden zorgen ervoor dat de juiste voorzieningen worden gekozen en deze veilig in stand gehouden kunnen worden. De speelruimte is:

1. veilig

De formele speelruimte voldoet aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen en de informele speelruimte voldoet aan de algehele zorgplicht van de gemeente.

2. duurzaam

Er wordt duurzaam gewerkt door voor aanschaf, plaatsing, onderhoud en recycling samen te werken met partijen die maatschappelijk verantwoord ondernemen volgens de uitgangspunten van de ISO26000. Bij de uitvoering van onderhoud worden de mogelijkheden voor social return meegenomen, zoals inzet van werkvoorzieningsschap.

3. inpasbaar

Bij nieuwbouw of inbreiding wordt volgens het beleid voorzien in de speelruimte. Binnen bestemmingsplannen wordt voldoende 'ruimte' gehouden voor de speelruimteplanning.

4. beheerbaar

Materiaalkeuze is vrij binnen een afschrijvingstermijn van gemiddeld 18 jaar. Vervangen gebeurt flexibel om zo de speelruimte 'te laten meegroeien' met de kinderen. Budgetten, benodigde uren binnen- en buitendienst en inventaris moeten in evenwicht zijn.

5. betaalbaar

Voor het in stand houden van de voorzieningen zijn voldoende middelen beschikbaar om voorzieningen veilig en functioneel te laten zijn.

Voor een uitwerking van de randvoorwaarden zie hoofdstuk 5.

2.4. Analyse speelruimte

Binnen de ambities zijn richtlijnen geformuleerd voor de kwantiteit en kwaliteit van de speelruimte. Deze richtlijnen voor informele en formele ruimte zijn in relatie tot de opbouw van de wijken en kernen en de kinderaantallen getoetst. Daaruit is een beeld geschetst van de huidige situatie en is een wenselijk basisvoorzieningenniveau beschreven voor de komende 10 tot 20 jaar.

2.4.1. Speelruimte in Dalfsen

Er is in de kern Dalfsen over het algemeen voldoende informele speelruimte voor kinderen en jeugd. Voor jongeren zijn er te weinig informele ontmoetingsplekken. In relatie tot andere kernen zijn er veel formele speelplekken in Dalfsen. Vaak zijn dit kleinere speelplekken met weinig uitdaging. Gezien de ontwikkeling in kinderaantallen moeten er grotere centrale plekken komen. In het noordelijk deel van Dalfsen lukt dit wel, maar het zuidelijk deel biedt hiervoor vaak niet de ruimte. Daar blijven kleinere steunplekken ook nodig. Credo is dus minder maar betere plekken in Dalfsen om een goed basisvoorzieningenniveau te realiseren.

2.4.2. Speelruimte in Nieuwleusen

De informele speelruimte is voor kinderen en jeugdigen voldoende in Nieuwleusen. Voor jongeren is de informele ontmoetingsruimte beperkt. Er zijn in verhouding tot de andere kernen weinig formele speelplekken in Nieuwleusen. De twee speeltuinen zijn dan ook nodig. Bestaande speelplekken zijn groot en er staan vaak genoeg of in verhouding zelfs veel toestellen. Daarom is het geen probleem centrale buurtplekken aan te wijzen. Met in enkele buurten een enkele steunplek erbij is er een goed basisvoorzieningenniveau.

2.4.3. Speelruimte in Oudleusen

Er is voor alle leeftijdscategorieën voldoende informele speel- en ontmoetingsruimte in Oudleusen. Er zijn in vergelijking met andere kernen zeer veel speelplekken, zowel kleinere als grotere plekken. Voor een goed basisvoorzieningenniveau is naar de toekomst toe één centrale buurtplek nodig met - vanwege de fysieke barrières - aanvullend ook nog enkele steunplekken. Een van de speelplekken of wellicht een nieuw aan te wijzen plek kunnen hieraan invulling geven.

2.4.4. Speelruimte in Hoonhorst

Er is voor alle leeftijdscategorieën voldoende informele speel- en ontmoetingsruimte in Hoonhorst. Verder zijn er voldoende formele speelplekken. Voor een goed basisvoorzieningsniveau is naar de toekomst toe één centrale buurtplek nodig met - vanwege de fysieke barrières - aanvullend ook nog enkele steunplekken. Een van de aanwezige speelplekken kan deze rol goed vervullen.

2.4.5. Speelruimte in Lemelerveld

Voor de jeugd is er onvoldoende informele groene speelruimte in de kern zelf. Om te spelen in het groen moeten ze naar de rand van het dorp, waarbij ze drukke wegen moeten oversteken. Voor kinderen is er voldoende informele speelruimte in de woonbuurt. De informele ontmoetingsruimte voor jongeren is beperkt. Er zijn voldoende formele speelplekken in Lemelerveld. Er kan een betere verdeling plaatsvinden naar centrale buurtplekken en steunplekken voor een goed basisvoorzieningsniveau. Daarbij is in sommige buurten te weinig ruimte voor een centrale buurtplek en zijn meer steunplekken nodig.

2.4.6. Analyse in cijfers

Op basis van de analyse van de buurten en kinderaantallen is een advies gegeven voor een basisvoorzieningsniveau. Dit betreft wijzigingen in het aantal speelplekken en -toestellen.

kern	Huidige situatie		Basisvoorzieningsniveau		Wijzigingen plekken en toestellen bij en af			
	huidig plekken	huidig toestel	basis plekken	basis toestel	nieuw plekken	nieuw toestel	sec plekken	sec toestel
Dalfsen incl. Ankum ¹	49	198	33	133	+4	+18	-20	-83
Oudleusen	6	39	3	13	+1	+0	-4	-26
Hoonhorst	5	23	3	12	+0	+3	-2	-14
Lemelerveld	15	99	15	59	+2	+4	-2	-44
Nieuwleusen	26	169	23	123	+2	+15	-5	-61
Buitengebied ²	8	37	8	30	+0	+2	-0	-9

Tabel 2 Plekken huidig en basisvoorzieningsniveau

In de huidige situatie zijn er speelplekken, waarvan 2 in beheer van speeltuinbesturen. Hieronder zijn veel kleine plekken die dicht op elkaar liggen of plekken waar geen kinderen meer omheen wonen. In het basisvoorzieningsniveau wordt dan ook aangegeven dat met speelplekken kan worden volstaan, waaronder de 2 speeltuinen. Het aantal speel- en sporttoestellen op de speelplekken en in de speeltuinen kan mee veranderen en neemt gecombineerd met een herverdeling over de plekken af van 565 in het huidige beeld naar 370 in het basisvoorzieningsniveau. Wel dienen dit grotere en uitdagender toestellen te zijn.

Voor een uitwerking van de analyse zie hoofdstuk 6.

¹ Het aantal speelplekken per kern betreft het aantal plekken binnen de bebouwde kom van deze kern.

² Het aantal speelplekken in het buitengebied betreft het aantal plekken buiten de bebouwde kom.
Het aantal speelplekken in het buitengebied betreft het aantal plekken buiten de bebouwde kom.

2.5. Budgetten

Naar aanleiding van de voorgestelde wijzigingen uit de analyses, zie paragraaf 2.4.6, is bekeken wat de benodigde budgetten moeten zijn om het voorgestelde beleid uit te voeren. Het benodigde onderhouds- en investerings/afschrijvingsbudget is bepaald aan de hand van de inventariswaarde.

Door de omvorming neemt het aantal plekken en toestellen af op die locaties waar ze het minst of niet nodig zijn. De totale inventariswaarde daalt daarmee van € 1.910.000 naar € 1.303.000. Hierdoor zijn er minder budgetten nodig voor zowel onderhoud als vervanging. De gemiddelde vervangingsbehoefte kan van € 106.000 dalen naar € 72.000 per jaar (exclusief achterstand). Naast vervanging is ook regulier onderhoud nodig aan de toestellen. De gemiddelde onderhoudskosten per jaar kunnen dalen van € 27.000 in de huidige situatie naar € 18.000 in het voorgestelde basisvoorzieningsniveau.

Totaal is er € 400.000 nodig voor omvorming (zie Tabel 3). De raming bevat de kosten die bovenop het reguliere onderhoud en vervanging nodig zijn voor de omvorming.

Enmalige kosten realiseren basisvoorzieningsniveau	Totaal
Het verbeteren van informele speelruimte voor 0 tot en met 18 jaar: 178 speel-prikkels en zitaanleidingen	€ 90.000
Het verbeteren/vernieuwen plekken: 42 nieuwe toestellen	€ 140.000
De bijkomende kosten veiligheidsondergrond (30%)	€ 40.000
Subtotaal	€ 270.000
Bijkomende (her)inrichtingskosten	€ 130.000
Totaal	€ 400.000

Tabel 3 Raming omvormingskosten basisvoorzieningsniveau

Voor een uitwerking van de budgetten zie hoofdstuk 7.

DEEL I BELEID

Spelen goed voor elkaar!

Speelruimteplan 2014-2023

Gemeente Dalfsen

3. ONZE SPEELRUIMTE

Tijdens de integrale beleidsworkshop is een visie geformuleerd op speelruimte. Deze visie wordt in dit plan uitgewerkt naar ambities en randvoorwaarden.

3.1. Onze visie

Buiten is zoveel te beleven! Schommelen op de speelplek, hutten bouwen in de bosjes, voetballen op het veldje een rondje skaten door de buurt. De speelruimte moet dan ook veilig en leuk zijn, geschikt om alleen te spelen, maar vooral ook met elkaar.

Onze visie luidt ...
Spelen goed voor elkaar!

3.2. Onze kinderen

In Dalfsen wonen ruim 6.650 kinderen die graag spelen, sporten en ontmoeten in de openbare ruimte. Ieder kind is uniek met een eigen ontwikkelingspatroon en –behoefte. Hoewel de snelheid waarmee kinderen zich ontwikkelen onderling sterk kan verschillen, zijn er duidelijke overeenkomsten in het proces: de wensen van de kinderen veranderen naarmate ze ouder en meer speelervaren worden. Ze gaan dan steeds meer hun eigen weg.

Behoeftegroepen voor spelen, sporten en ontmoeten			
leeftijd	0 tot 6 jaar	6 tot 12 jaar	12 tot 19 jaar
actieradius	tuin/straat tot max 150 m altijd begeleid	buurt/dorp tot circa 400 m begeleid en onbegeleid	hele dorp en erbuiten onbegeleid
insteek	Kinderen <u>0-3 jaar speelt onder toezicht of begeleiding van ouder.</u> Tuin en andere geschikte openbare ruimte bij huis. Maakt mede gebruik van de formele plekken voor 4 en 5 jarigen. Die leeftijd gaat al de straat in en naar de speelplek als die in de straat is. Vaak wel onder toezicht oog. Leren basisvaardigheden voor grove en fijne motoriek.	Jeugd Speelt steeds meer in groepjes samen. Verfijning van motoriek en eerste stappen naar zelfstandigheid. Dingen voor het eerst alleen kunnen en durven zoals fietsen, klimmen, rennen en schommelen <u>Zijn tot een jaar of 8 sterk gehouden aan barrières.</u> Zoeken naarmate ze ouder worden meer uitdaging en ontmoeting op speelplekken en op andere veilige plekken in de openbare ruimte. Veilige verplaatsingsruimte is must (m.n. stoepen)	jongeren Vaak met een groepje op pad. Zoekt en vraagt om grenzen en is bezig met plaatsbepaling. Vanaf 16 jaar steeds minder in de openbare ruimte (werken en uitgaan) en grotere actieradius door scooter. Willen naast plekken voor sport- en ontmoeting ook 'eigen' plekken met 'eigen' groep voor ontmoeting.

In Nederland wordt bij richtlijnen voor speelruimte – op basis van onderzoek naar ontwikkeling van kinderen - onderscheid gemaakt in drie behoeftegroepen. Dit zijn 0 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 tot 19 jaar. Dit zijn momenten waarop duidelijke behoefteverandering optreedt qua voorzieningenaanbod en gemiddeld genomen een grotere ontwikkelingssprong gemaakt wordt. Ook in Dalfsen wordt deze indeling gebruikt voor de richtlijnen en de analyse van de speelruimte. De behoeftegroepen uit het GSP zijn in deze tabel samengevoegd tot deze werkbare en vergelijkbare indeling.

3.3. Onze ambities

Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte dragen bij aan de sociale netwerken in de buurt en zorgen voor een goede fysieke en mentale gezondheid van de doelgroep. De voorwaarden waaronder de speelruimte optimaal benut wordt zijn veiligheid, bereikbaarheid, (gebieds)eigenheid en een uitnodigende inrichting.

Centraal gelegen buurtspeelplekken waar aan deze voorwaarden wordt voldaan, hebben dan ook de voorkeur. Veilige routes naar deze plekken zijn belangrijk. Dit maakt samen met een uitdagende en gevarieerde inrichting dat de plek goed wordt gebruikt. Het samenspelen en ontmoeten is dan een logisch gevolg.

De kwaliteit van de speelruimte wordt mede gewaarborgd door samenwerking met bewoners en andere betrokkenen bij speelruimte, zoals scholen.

Onze ambitie is ruimte voor ...

1. informeel spelen
2. centrale buurtplekken
3. ontmoeting
4. variatie en uitdaging
5. samenwerking

De ambities geven vorm aan een soort wensbeeld voor de speelruimte. Ze geven handvatten om de speelruimte duurzaam vorm te geven. Zie voor een uitwerking van de ambities hoofdstuk 4.

3.4. Onze randvoorwaarden

De kwaliteit van de speelruimte wordt mede bepaald door de mate van veiligheid en bruikbaarheid. Hiervoor dienen de juiste voorzieningen te worden toegepast op de juiste locatie. Deze voorzieningen moeten duurzaam zijn en na plaatsing veilig in stand gehouden kunnen worden. Dit is de basis voor het beheer.

Dit houdt in dat er soms keuzes gemaakt moeten worden die afbreuk kunnen doen aan de ambities. Het inrichten van speelruimte kost namelijk veel geld.

Onze randvoorwaarden zijn ...

1. veilig
2. duurzaam
3. inpasbaar
4. beheerbaar
5. betaalbaar

Door het opstellen van een beheernota 2014 worden de randvoorwaarden uitgewerkt en wordt de beheerbasis geborgd in middelen. Door dit planmatig beheer worden mogelijkheden gecreëerd om ambities deels in te vullen met reguliere budgetten. Zie hoofdstuk 5 en hoofdstuk 7.

4. ONZE AMBITIES

Met de vastgestelde ambities wil Dalfsen ruimte maken voor spelen. De ambities worden, voor zover mogelijk, uitgedrukt in kwantitatieve en kwalitatieve richtlijnen, zodat per buurt of dorp vast te stellen is of hieraan wordt voldaan. De ambities worden soms beperkt door de randvoorwaarden, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 5.

4.1. Ruimte voor informeel spelen

Het is goed te beseffen dat de speelruimte begint zo gauw kinderen de deur uit stappen. Voor hen is de hele openbare ruimte speelruimte of deze er nu specifiek voor is ingericht (formele speelruimte) of niet (informele speelruimte). Uit onderzoek blijkt dat 80% van de spelactiviteiten plaatsvinden in de openbare ruimte buiten de speelplek, zoals op straat (stoepen, pleinen), in de plantsoenen (bosjes en veldjes) en langs het water. Deze zogenoemde informele speelruimte is dus van groot belang. De speelplekken zijn een belangrijke aanvulling op deze informele speelruimte. Hier kunnen de speelmogelijkheden aangeboden worden die in de informele speelruimte ontbreken. Bijvoorbeeld een klimrek als er geen klimbomen zijn in de buurt.

4.1.1. Richtlijnen informele speelruimte

De informele speelruimte aansluitend aan de voordeur is de eerste opstap naar speelruimte in de wijk. Daar waar de informele speelruimte tekortschiet, doordat die er niet is of het gebruik conflicteert met de behoefte (rijdende en parkerende auto's, hondenpoep en dergelijke), is er al snel een barrière om zelfstandig op pad te gaan.

	Richtlijnen informele speelruimte 0-12 jaar	
Omvang	20 m ² / kind 0-6 jaar	20 m ² / kind 6-12 jaar
Ligging	tuin, grenzend aan woning	eind van de straat
Invulling	stoep en gras, poep- en autovrij	gebundeld per 5 kinderen (100m ²) 50% stoep en pleintjes, 50% gras en struiken

Tabel 4 Richtlijnen informele speelruimte

Voor de kinderen tot 6 jaar is minimaal 20 m² informele openbare speelruimte nodig. Hieronder kan de tuin gerekend worden en verder de openbare ruimte aansluitend aan de woning, zodat vanuit het keukenraam toezicht gehouden kan worden.

Figuur 1 Informeel spel door kinderen

Voor de jeugdigen van 6 tot 12 jaar is ook 20m² informele speelruimte nodig, maar dan gebundeld tot 100m² of meer in de vorm van grotere veldjes, pleintjes en plantsoenen zodat ze samen kunnen voetballen, touwtjespringen, hutten bouwen of picknicken.

Figuur 2 Informeel spel door jeugd

De informele speelruimte wordt nog leuker als er speelprikkels zijn. Bijvoorbeeld bosplantsoen om hutten in te bouwen, madeliefjes in het gras om te plukken of een antiparkeerpaal om over te bokspringen. Vaak zijn deze prikkels van nature al aanwezig, maar het is ook leuk om over na te denken bij (her)inrichting van de openbare ruimte (zie Bijlage IV).

Gemeente Dalfsen wil in haar woonbuurten voldoende en veilige informele speelruimte blijven aan bieden die aansluit op de doelgroepen.

4.2. Ruimte voor centrale buurtplekken

4.2.1. Barrières en speelbuurten

Naarmate kinderen ouder worden gaan ze alleen de straat op en zwerven ze uit over de buurt of het dorp. Hoe meer barrières op hun pad liggen hoe kleiner de speelruimte voor hen is. Pas als het kind oud genoeg is om de barrière te nemen zal de speelruimte weer groeien. Het is noodzaak om barrières te beperken en de ouders erop te wijzen dat ze hun kinderen leren hoe ze de barrières kunnen nemen. De keuze van school, sportvereniging en transportmiddelen door de ouders zijn hierin sterk bepalend.

De grote **fysieke barrières** voor kinderen en jeugd tot 10 jaar zijn de 50 kilometerwegen, watergangen en de brede groenstroken. De **sociale barrières** zijn de plekken waar weinig sociale controle is, die zeer vervuild zijn en/of waar ze steeds weggestuurd worden door omwonenden. De fysieke barrières worden naarmate kinderen ouder worden steeds minder, de sociale barrières kunnen ervoor zorgen dat een kind ook als jeugdige of jongere bepaalde plekken gaat mijden.

De barrières zijn de grenzen van de speelbuurten voor het zelfstandig spelen voor kinderen en jeugd tot 12 jaar. Veel barrières leiden tot meer en kleinere speelbuurten. Per speelbuurt is er, afhankelijk van het kinderaantal en de aanwezige informele ruimte, formele speelruimte nodig. De omvang van een speelbuurt is tussen de 200 x 200 en 400 x 400 meter. Uit onderzoek blijkt dat 400 meter een maximale actieradius (loopafstand) is voor gebruikers om veelvuldig gebruik te maken van een voorziening.

4.2.2. Centrale buurtplekken

In Dalfsen wonen op dit moment ongeveer 6.650 kinderen tot 19 jaar en er liggen ongeveer 138 speelplekken verspreid over circa 45 speelbuurten. Deze speelbuurten komen voor een groot deel overeen met de bestaande buurtindeling.

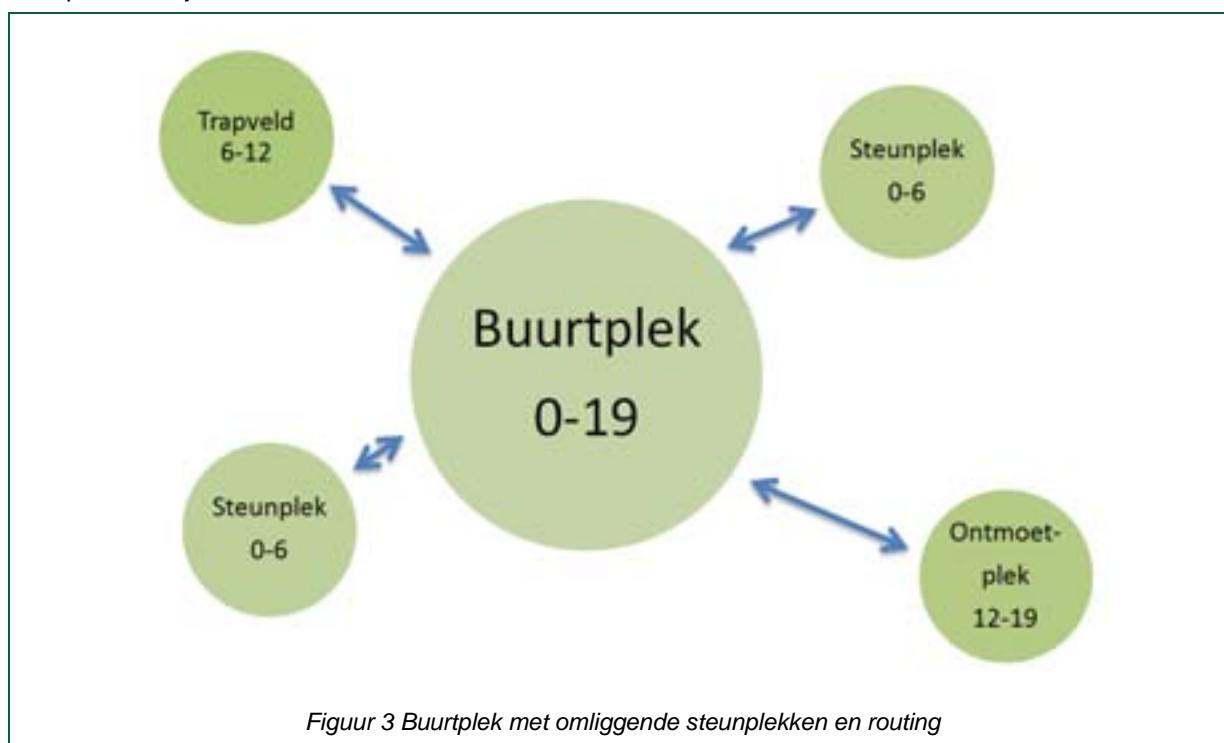
Het aandeel formele speelruimte in de vorm van speelplekken wordt bepaald per speelbuurt. Binnen de speelbuurt wordt het aantal kinderen tot 19 jaar geteld en daarnaast ook het aandeel informele speelruimte bepaald. Hoe meer kinderen en hoe minder informele speelruimte, hoe groter het aandeel formele speelplekken en andersom.

Bij het aanwijzen van de benodigde speelruimte wordt voorrang gegeven aan één goed centraal liggende grote buurtspeelplek boven verschillende kleinere speelplekken. Insteek is dat er met zo min mogelijk speelplekken invulling wordt gegeven aan de behoefte zodat plekken duurzaam in stand gehouden kunnen worden. De buurtplekken bieden speelmogelijkheden voor meerdere en speciale behoeftegroepen en worden daardoor intensiever en langduriger bespeeld. Daardoor zijn er meer contactmomenten tussen buurtbewoners bij zowel de doelgroepen als de begeleiders. Deze vergrote kans op samenspelen is de belangrijkste succesfactor voor een goed gebruikte speelplek.

Aantal doelgroep 0-19 jaar in speelbuurt	Richtlijnen formele speelruimte	
	Norm	Randvoorwaarden
<15	geen plek	goede routing naar dichtstbijzijnde steunplek of buurtplek
15-70	steunplek	afhankelijk van de leeftijdssamenstelling van de doelgroep inrichten van eenvoudige steunplek en goede routing naar dichtstbijzijnde buurtplek
70-105	buurtplek zonder sport	sportplek aanwezig als steunplek of buurtplek in omliggende buurten
>105	buurtplek met sport	voldoende oppervlak en ruimte voor zonering doelgroepen

Tabel 5 Richtlijn formele speelruimte

Een buurtplek heeft een centrale ligging ten opzichte van één tot vier speelbuurten, afhankelijk van de kinderaantallen en ruimtelijke mogelijkheden. De routes ernaartoe hebben zo min mogelijk barrières en de inrichting sluit aan op ontwikkelingsmogelijkheden voor meerdere behoeftegroepen. Binnen de actieradius van deze centrale plekken wonen altijd genoeg kinderen en ze hebben daardoor een levensduur van 20 jaar of meer. De buurtplek moet dan wel bereikbaar zijn en goed ingericht (zie 4.4.2). Dit kan naast een grote speelplek bijvoorbeeld ook een openbaar toegankelijk schoolplein, sportveld of speeltuin zijn.

Figuur 3 Buurtplek met omliggende steunplekken en routing

Naast de centrale buurtplekken zijn in buurten met een hoge kinderdichtheid of tekort aan informele speelruimte kleinere steunplekken nodig. Deze plekken zijn flexibeler en hoeven minder duurzaam van aard te zijn. Ze bestaan uit formele of informele speel-, sport- of ontmoetingsruimte. Ze liggen langs een route of dichterbij de woningen en zijn daardoor ook zelfstandig bereikbaar voor de minder mobiele of jongere bevoegde groepen. Ook geven ze invulling aan een specifieke behoefte zoals een trapveld of een jongerenontmoetingsplek, juist iets verder van de woningen. Deze steunplekken spelen gemakkelijker in op kortetermijnveranderingen en trends en zijn geschikt om samen met de bewoners en doelgroepen vorm te geven en in stand te houden (zie 4.4.3).

4.2.3. Routing

Speelplekken krijgen nog meer speelwaarde als ze in samenhang met andere voorzieningen worden vormgegeven. Er zijn al veel routes waar de doelgroep zelfstandig gebruik van kan maken³. Hierdoor mogen kinderen en jeugd vaak sneller zelfstandig op pad en hebben ze meer mogelijkheden en gebruiken ze de totale openbare ruimte meer. Naast openbare speelplekken gaan kinderen en jeugdigen ook naar school, sport, het buurthuis, de bibliotheek en het zwembad.

Als speelplekken en andere voorzieningen als attractiepunten worden beschouwd, kunnen daartussen veilige en herkenbare routes worden gelegd. De herkenbaarheid kan vergroot worden door routemarkering met speciale verharding (kleur, letter, cijfer), typerende beplanting, gekleurde palen (bijvoorbeeld lantarenpalen).

Dalflen wil per buurt of cluster van buurten een centrale goed bereikbare speelplek aanbieden voor een brede doelgroep met zo nodig verspreid over de buurt steunplekken meer op maat. In onderlinge samenhang ontworpen en verbonden door duidelijke routing van en naar de plekken en eventuele andere voorzieningen.

4.3. Ruimte voor ontmoeting

Een derde ambitie is om ruimte te geven aan ontmoeting. Met de keuze van centrale buurtplekken wordt hierop al ingezet. Daarnaast kan met de inrichting van de speel-, sport- en ontmoetingsruimte gestuurd worden op het gebruik. Door een inrichting te hanteren waar veel doelgroepen tegelijkertijd activiteiten kunnen ontplooiën (zie 4.2), ontstaat automatisch al meer ontmoeting. Door de inrichting te laten aansluiten op de sociale plannen voor leefbaarheid en jongeren is een extra impuls te geven aan het gebruik. Daarnaast wordt de ruimte voor ontmoeten mede vormgegeven door het verhogen van participatieactiviteiten bij het realiseren en beheren van speelruimte (zie 4.5).

4.3.1. Buurtontmoetingsplek

Een centrale buurtplek wordt altijd ingericht voor meerdere doelgroepen. Door het aanbrengen van zitgelegenheid wordt ook ruimte gemaakt voor het ontmoeten van ouders en begeleiders onderling of senioren op weg naar de supermarkt. Een open ruimte op de plek houdt de mogelijkheid open om een buurtactiviteit te organiseren zoals een spelmiddag of barbecue en af en toe lekker een balletje te trappen, te volleyballen, badmintonnen of te vliegeren. In overleg met omwonenden kan gekeken worden of er behoefte is aan 'vaste' ontmoetingselementen zoals bijvoorbeeld picknicktafels of banken.

Figuur 4 Ontmoeting op de speelplek

³ Zie ook Kadernota bewegen en sport 2013-2016. Daar staat in paragraaf 2.2: 'Ook heeft de gemeente een uitgebreid netwerk van wandel- en fietspaden dat voor iedereen toegankelijk is'.

4.3.2. Ruimte voor speciale doelgroepen

Samen spelen is automatisch ontmoeten. Tijdens het spelen is er ruimte voor iedereen die meespeelt. Er worden door kinderen fysieke en sociale grenzen verkend en doorbroken. Daarom leent speelruimte zich goed voor integratiedoelinden, bijvoorbeeld voor kinderen met een lichamelijke of geestelijke beperking.

Bij vervanging op of (her)inrichting van een centrale buurtplek wordt nagegaan of er speciale doelgroepen in de omgeving van de buurtplek wonen en welke (on)mogelijkheden deze doelgroepen hebben. Natuurlijk is geen kind gelijk en heeft iedereen wat, maar soms is een steuntje in de rug extra nodig door bijvoorbeeld een aangepaste inrichting. Een samenspeeltoestel, een in- en uitstappaal voor de rolstoelers en een goede toegankelijkheid van de buurtplek kunnen soms al heel veel doen.

4.3.3. Jongerenontmoeting

Voor de jongeren van 12 tot 19 jaar is niet zozeer spelen maar meer het elkaar kunnen ontmoeten van belang. Kleine plekken waar ze even zitten om de laatste nieuwtjes uit te wisselen. Liefst op een plek waar wat te zien of te doen is zoals een skatebaan, een supermarkt of snackbar en centrale pleinen of kruisingen.

Figuur 5 Informeel ontmoeten jongeren

Daarbij is het van groot belang dat er voldoende plekken zijn van verschillende kwaliteit. Dit geeft de jongeren keuze en de buurt meer rust, doordat de jongeren zich automatisch meer spreiden over de plekken. Binnen de nota Jeugdbeleid 2012-2015 wordt dan ook aangedrongen op bepaling van de ontmoetingsruimte voor jongeren.

Richtlijnen voor ontmoeting zijn 1 plek voor elke groep van 15 jongeren. Daarbij zijn verschillende typen plekken nodig en de plekken kunnen dan ook verdeeld worden naar:

Groetplek (informeel 50% van de plekken)

Bekend is dat jongeren voor een groot deel zelf hun plek kiezen om te elkaar ontmoeten. Vaak spreken ze hier af of nemen ze hier afscheid onderweg naar en van school, sport of club. Dit kan gezien worden als **groetplek**. Een specifieke inrichting is hiervoor niet nodig.

Kletsplek (informeel 30% van de plekken)

Maar soms willen jongeren wat langer bij elkaar zijn en even zitten en hun fiets en scooter kwijt kunnen. Hiervoor moeten er voldoende **kletsplekken** zijn. In Dalfsen zijn al veel van dit soort plekken in de vorm van straatmeubilair of zitranden bij winkelcentra. Door veel van dit type plek te bieden ontstaat al meer een natuurlijke spreiding van de jongeren over de plekken. Deze plekken zijn vaak ook in gebruik door andere doelgroepen zoals ouders die meekomen naar de buurtplek of senioren die elkaar op straat ontmoeten.

Ontmoetingsplek (formeel 20% van de plekken)

Het overig deel van de **ontmoetingsplekken** zijn ontmoetingsvoorzieningen of bovenwijkse voorzieningen, specifieke steunplekken voor ontmoeting in of aan de rand van de wijk of de mobielere JOP's. Deze laatste 'reizen mee' met de jongerengroep die op dat moment een JOP wil gebruiken ergens in een van de kernen. Zie ook Bijlage V. Hier ligt een duidelijke link met het jeugdbeleid.

4.3.4. Sport en ontmoeting

Waar gesport wordt, wordt ontmoet. De kadernota bewegen en sport 2013-2016 heeft een directe link met dit speelruimteplan. Daarin wordt in paragraaf 2.2 verwezen naar de mogelijkheden om het gebruik van de speelruimte als beweegruiimte te stimuleren en ook bewoners en verenigingen te stimuleren beweegactiviteiten te ontplooiën op de openbare speelplekken.

Het concept van centrale buurtspeelplekken als beweegplekken sluit goed aan op de beweegvisie en zal samen met de ontmoetingsstimulans bijdragen aan het succes van de buurtplekken. Er wordt ook gekeken of in de grote kernen een wijkoverstijgende sport- en beweegplek aangeboden kan worden met ruimere faciliteiten. Een voorbeeld hiervan is het meersportenplein in Dalfsen. De buurt- en beweegcoach maakt gebruik van de centrale plekken en / of sportplekken.

Ook – goed ingerichte - skatebanen staan bekend om hun ontmoetingsfunctie. Alle gebruikersgroepen jong en oud ontmoeten elkaar daar, waarbij oudere gebruikers de jongeren vaak bij de hand nemen en ze allerlei tricks leren. Op de skatebaan in Hoonhorst is dit terug te zien.

Dalfsen wil ontmoeting tussen verschillende inwoners van een buurt stimuleren. Ten eerste door ruimte en een passende inrichting te bieden en ten tweede door bewoners en het jeugd- en jongerenwerk te stimuleren de buitenruimte meer te gebruiken en elkaar op de mogelijkheden te wijzen.

4.4. Ruimte voor variatie en uitdaging

Door te zorgen voor voldoende variatie en uitdaging op de verschillende speelruimten is er altijd wat te doen en komen gebruikers weer terug.

4.4.1. Variatie maken

Tijdens inventarisatie en rondgangen met de basisschoolkinderen blijkt veel speelruimte saai gevonden te worden. Bij navraag zit dit in de samenstelling van het toestelbestand – de toestellen voor de jeugd zijn te verspreid en er zijn te weinig grote uitdagende plekken echt voor hen - maar meer nog in het gebrek aan variatie in de omgeving, materialen en vormgeving. Vaak worden de bosjes als leukere speelruimte aangegeven dan de speelplek. Bij de inrichting van de speelruimte zijn er drie invalshoeken voor voldoende variatie die als richtlijn kunnen worden gebruikt:

1) variatie in spelvormen

Er moet variatie zijn in de vijf spelvormen bewegingsspel, exploratief/constructiespel, fantasie/rollenspel, regel- en wedstrijdspel en ontmoetingsspel en rust. Deze vijf spelvormen kunnen onderverdeeld worden in ontelbare speelfuncties. Een van de bekendste daarvan is schommelen. Door de speelfuncties te laten aansluiten op het ontwikkelingsstadium van de verschillende doelgroepen blijven ze uitdagend.

2) variatie in omgeving en materialen

Er moet veel variatie in omgeving en materialen zijn. Variatie in omgeving bestaat uit verschillende soorten groen, verharding en water. Je kunt in bosplantsoen hutten bouwen en op het gras voetballen of picknicken. Variatie in materialen bestaat uit toestellen, straatmeubilair, speelprikkels en andere inrichtingselementen. Dit zorgt voor veel speelfuncties al dan niet in hoge mate voorgeprogrammeerd. Er kan een schommel worden geplaatst, maar een touw aan een boomtak kan die functie, vaak door kinderen zelf bedacht, net zo goed vervullen.

3) variatie in vormgeving

Er moet variatie in vormgeving van de omgeving en materialen zijn zoals hoog en laag, droog en nat, netjes en rommelig, warm en koud, hard en zacht, kleurrijk en kleurarm, zonnig en schaduwrijk, beschut en open, klein en groot, ver en dichtbij, gemakkelijk en moeilijk, enzovoorts. De kinderen hebben wat te kiezen en de variatie daagt uit om iedere keer weer iets anders te ontdekken.

Figuur 6 Variatie

4.4.2. Variatie op de buurtspeelplek

De buurtspeelplek is openbaar en ligt op een centrale en/of goed bereikbare plaats in de buurt, is lekker ruim en daardoor geschikt voor meerdere doelgroepen. De ruimte is zo verdeeld dat alle doelgroepen tot hun recht komen en er verschillende spelvormen mogelijk zijn. Deze zijn deels geprogrammeerd, maar er is ook ongeprogrammeerde ruimte waar kinderen zelf dingen kunnen en mogen verzinnen. Juist daarin zit voor hen uitdaging! Er is in ruime mate aandacht voor al de genoemde variatieaspecten. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ruimte ze nodig hebben en er aandacht moet komen voor sportmogelijkheden.

Een buurtspeelplek kan ook prima functioneren zonder een grote hoeveelheid speeltoestellen. Zo liggen er grote kansen in parken en op pleinen. Een eenvoudige natuurspeelplek met een waterpomp of plein met fontein zullen grote trekpleisters zijn in de zomermaanden.

4.4.3. Variatie op de steunplek

De steunplekken liggen verspreid over de buurt daar waar veel kinderen, jeugd of jongeren wonen. Het zijn plekken vaak wat specifiek ingericht voor een bepaalde doelgroep en met een lager voorzieningsniveau. Hierdoor hebben ze minder variatie. Ze geven invulling aan wensen op straatniveau of maken een route naar een centrale buurtplek of school aantrekkelijk.

Deze plekken kunnen multifunctioneel of zeer specifiek ingericht zijn. Zo zijn er mogelijkheden voor ontmoetingsplekken, waterplekken, straatspeelplekken en groenspeelplekken. Door op deze plekken een speelprinkel te plaatsen (picknickbank, paaltjes voor voetbal of bokspringen, een paar heuveltjes met keien en boomstammen, enkele speeltoestellen of gekleurde verharding) wordt deze plek een impuls om de wijk in te gaan.

4.4.4. Variatie bij informele speelruimte

In de kern gaat het bij de inrichting van de informele speelruimte over het kindvriendelijk inrichten van de openbare ruimte. Zo gauw kinderen naar buiten gaan zijn ze in hun speelruimte en daar willen ze tikkertje en verstoppertje doen, fietsen, krijten en een balletje trappen. Bij ieder plan en iedere maatregel moet nagedacht worden over hoe deze ruimte aantrekkelijker kan worden gemaakt voor kinderen tot 19 jaar.

De informele ruimte biedt van nature al veel variatie aan in de inrichting en de kinderen maken hier al gretig gebruik van. Van belang is dat dit blijft bestaan en dat er een tolerante houding voor het spelen buiten de speelplekken is.

Door het toepassen van speelprinkels kan meer variatie worden aangebracht in de informele ruimte. Alle variatieaspecten kunnen daarvoor als inspiratie worden gebruikt. Ze kunnen daarbij incidenteel worden toegepast, maar ook voor routing naar de buurtspeelplekken. Zie ook Bijlage IV.

De routes moeten laagdrempelig zijn in gebruik door ze herkenbaar en veilig in te richten en goed te onderhouden. Ze moeten interessant en aantrekkelijk zijn om de buurt in te gaan en daarna verder het dorp in. Het gaat hierbij voornamelijk om trottoirs, achterpaden, wandel- en fietspaden en verkeersluwe wegen.

Dalfsen wil bij de inrichting van haar openbare speelruimte variatie en uitdaging bieden, zodat gebruikers er met plezier naartoe gaan, er verblijven en zelf activiteiten ontplooiën.

4.5. Ruimte voor samenwerking

Door de inrichting samen met gebruikers vorm te geven, voelen gebruikers zich meer betrokken. Daardoor zijn ze meer vertrouwd met de plek en zullen zij zich er veilig voelen. Met het Handboek burgerparticipatie van maart 2012 is een handleiding voor participatie gegeven voor beleid en projecten. De speelruimte leent zich prima voor participatie. Ook of juist bij speelruimte is verwachtingenmanagement van wezenlijk belang. Randvoorwaarden waarbinnen geparticipeerd kan worden moeten op voorhand worden gecommuniceerd.

4.5.1. Drie groepen actoren

In tegenstelling tot veel van de overige participatietrajecten kent speelruimteparticipatie de doelgroep kinderen als actoren. Daarom is het bij speelruimte goed om de participatieladder uit te werken naar de verschillende actoren, zodat de stem van de kinderen ook echt een plek krijgt in participatietrajecten. Zij weten als geen ander wat belangrijk is bij speelruimte (eerste kring actoren rondom speelplek). Werkvormen en tijdstip van contactmomenten dienen dan ook kindvriendelijk te zijn. Zie Bijlage VI voor een uitwerking van de participatieladder voor speelruimteprojecten.

Als tweede kring rondom een speelplek zijn ouders en omwonenden belangrijke actoren. Deze groep heeft vaak een grote motivatie betrokken te zijn, omdat ze om de plek wonen of hun kinderen er spelen.

Als derde kring zijn overige actoren van belang. Dit zijn vaak betrokken professionals of buurtbewoners. Vanwege hun kennis of belang mag deze groep niet worden vergeten.

Figuur 7 Actoren speelruimte

4.5.2. Participatiemomenten

In verschillende fasen van beleid tot inrichting is participatie goed mogelijk bij speelruimte. Er is ook een duidelijke meerwaarde te behalen. Naast eenmalige inbreng wordt er ook gezocht naar langdurige betrokkenheid van omwonenden. Hiervoor wordt zoveel mogelijk gewerkt met een aanspreekpunt per speelplek.

Planparticipatie

Vooraf bij het analyseren van de speelruimte kunnen de actoren de kwaliteit van het plan verbeteren door de planopstellers te informeren over het gebruik en te adviseren over de speelplekken (zie 1.3.2).

Inrichtingsparticipatie

Wat is er leuker dan samen de speelplek ontwerpen? Uiteraard moet dan wel de investering van een dermate aard zijn dat er wat te kiezen of ontwerpen is. Hiervoor worden door de gemeente randvoorwaarden gesteld. Het vervangen van een enkel toestel in het kader van veiligheid of onderhoud zal vaak zonder participatie plaatsvinden.

Onderhoudsparticipatie

Gebruikers, ouders en omwonenden worden gestimuleerd mee te helpen bij het onderhoud onder vooraf gestelde voorwaarden. De veiligheid en verantwoordelijkheden voortvloeiend uit het WAS mogen daarbij niet in het geding komen.

Onderhoudsparticipatie zal zich dan ook voornamelijk richten op de beeldkwaliteit op de plek en niet het technisch onderhoud aan de toestellen. Te denken valt aan vuilruimen, snoeien en (blad)harken. Met bewoners die participeren bij het onderhoud worden duidelijke afspraken vastgelegd.

Ook medewerkers van het werkvoorzieningschap kunnen ingezet worden bij zowel het technisch onderhoud als het beeldkwaliteitsonderhoud.

Veiligheidsparticipatie

De omwonenden en bezoekende ouders hebben vaak zicht op een speelplek en dragen zo bij aan de sociale controle.

Daarnaast merken zij het vaak op als een speeltoestel kapot is of er andere gevaarlijke situaties zijn. Ze worden dan ook gewezen op hun verantwoordelijkheid dit te melden bij de beheerder, waardoor ze ook bijdragen aan een stukje visuele veiligheidsinspectie.

4.5.3. Scholen

Bij de scholen liggen vaak speelruimten die goed bekend zijn bij de jeugd. Zij spelen er vaak voor schooltijd even en blijven soms na schooltijd ook hangen. Daar waar een tekort aan speelplekken is kan gekeken worden of een schoolplein invulling kan geven aan de behoefte, hetzij als buurtspeelplek of als steunplek. Voor scholen die graag een openbare functie willen vervullen kan gekeken worden of de aanwezige speelruimte kan vervallen om zo mogelijkheden te creëren. In alle gevallen moeten de voor- en nadelen goed op een rij worden gezet en dienen taken en verantwoordelijkheden te worden vastgelegd in een overeenkomst. Ondersteuning van de scholen is nooit meer dan dat er voor een openbare speelruimte aan vervangingen en onderhoud beschikbaar zou zijn. Alle plus is voor rekening van de scholen zelf.

4.5.4. Speeltuinverenigingen

Dalfsen kent twee buurtverenigingen die een speeltuin beheren in Nieuwleusen. Deze verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de veiligheid (WAS), het beheer en onderhoud van de speeltuin. Zij krijgen daarvoor ondersteuning van de gemeente in de vorm van reguliere inspecties, die hun inzicht geven in de onderhouds- en veiligheidstoestand van de toestellen. Verder kan de vereniging een activiteitsubsidie aanvragen en indien dit nodig lijkt een verzoek indienen tot bijdrage in onvoorziene extra onderhoudskosten.

4.5.5. Welzijnswerk

Binnen gemeente Dalfsen is SMON Welzijn actief. Zij draagt actief bij aan participatie van jongeren in de maatschappij. Verder is er een uitvoeringsnotitie jeugd- en jongerenwerk in de maak. Daarin is ook een duidelijke link te vinden met deze nota wat betreft participatie van jongeren bij hun leefomgeving. De speel- en sportruimte leent zich uitermate goed om hierin een project te faciliteren onder begeleiding van een professionele jongerenwerker.

Een extra aanknopingspunt is de gewenste ontmoetings- en beweegstimulans in de verschillende beleidsvelden. Jeugd- en jongerenwerk kan bewust de centrale buurtplekken en sportplekken gebruiken voor haar activiteiten. De sport- en beweegcoach kan hierbij een rol krijgen. De centrale buurtplekken moeten zich hiervoor steeds beter gaan lenen naar de toekomst toe.

4.5.6. Sportverenigingen

Het betrekken van sportverenigingen kan op twee manieren. Ten eerste door sportvelden open te stellen voor gebruik door de jeugd en jongeren. Dit vindt dan plaats onder nader te bepalen voorwaarden als: mits de verenigingen de voorziening niet gebruikt en mits begeleid door bijvoorbeeld een buurt-sportcoach. Dit gebeurt nu op sommige sportparken ook al.

Ten tweede kan overwogen om op de centrale gelegen sportplekken zoals de skatebanen, multivelden en meersportenplein sportclinics te organiseren (voetbal, tennis, volleybal, badminton, handbal, korfbal en dergelijke). Dit gebeurt met hulp van de buurtsportcoach of professioneel jongerenwerker.

De speelplekken op de sportvelden vallen niet onder het basisvoorzieningenniveau, aangezien zij voor de kinderen te ver weg liggen.

4.5.7. Natuurorganisaties

Het belang van natuurspeelplekken is afgelopen jaren wel aangetoond. Er is betere zorg voor en meer binding met de natuur in de toekomst. Het IVN uit Zwolle geeft veldlessen in Dalfsen waardoor de jeugd al meer in contact komt met de natuur.

In Dalfsen zijn al enkele plekken meer natuurlijk ingericht en zijn er links en rechts wat bosjes waar de jeugd 'wat in rommelt'. Vooral deze informele ruimten waar de jeugd zelf iets kan doen is belangrijk. Maar ook grotere plekken zonder duidelijk gestructureerde ruimte, met zand, bosjes, hoogtes en laagtes (met water) en enkele toestellen die het nog leuker maken. Hiervoor zal in de toekomst meer aandacht zijn in Dalfsen.

Ook is er landelijk een toename te zien van stadstuinieren op braakliggende terreinen of in het groen in de buurt. Vaak zijn er wel mensen met groene vingers die deze initiatieven willen ondersteunen.

Dalfsen wil actief op zoek naar samenwerking bij het aanbieden van speelruimte. Gebruikers, ouders, omwonenden, buurtverenigingen, sportverenigingen, scholen en andere betrokken organisaties kunnen hierin een rol spelen.

5. ONZE RANDVOORWAARDEN

Het beleid, het beheer en onderhoud en de financiering moeten op elkaar afgestemd zijn om voldoende schone, hele en veilige speelruimte over langere tijd te kunnen aanbieden. De randvoorwaarden, veilig, duurzaam, passend, beheerbaar en betaalbaar, beperken daarbij soms de mogelijkheid om ambities waar te maken.

5.1. Veilig

5.1.1. Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS)

De doelgroep en hun ouders moeten erop kunnen rekenen dat de speciaal tot spelen aangebrachte speelvoorzieningen veilig zijn. Daarmee wordt niet bedoeld dat alle risico's vermeden worden. Risico's zijn nooit volledig uit te sluiten en zijn een wezenlijk onderdeel van het leerproces.

De gemeente heeft een wettelijke plicht om speelconstructies goed te onderhouden en regelmatig te controleren. De speeltoestellen moeten voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) en de Europese Normen (o.a. NEN-EN 1176 en NEN-EN 1177). Ook is het van belang om na te gaan of de (in)formele speeltoestellen al dan niet onder het WAS vallen. Informele speelruimte valt niet onder het WAS, terwijl deze wel veel speelwaarde biedt. Uiteraard valt de informele ruimte net als de openbare ruimte wel onder de Zorgplicht van de gemeente. De gemeente heeft verder een zorgplicht ten aanzien van de door derden geplaatste objecten in de openbare ruimte. Zij kan, zo nodig bij door particulieren geplaatste objecten, er op aansturen deze te verwijderen.

De gemeente kan aantonen dat zij alles in het werk heeft gesteld om de toestellen veilig te plaatsen en in stand te houden. De gemeente controleert hiervoor op regelmatige basis de veiligheid van de speeltoestellen en houdt hiervan logboeken bij. Betrokken bewoners melden uiteraard ook (kleine) schades bij de gemeente.

5.1.2. Aandachtspunten veiligheid

- Wijziging in inrichting gaan gepaard met wijzigingen in de veiligheidseisen, beheerders moeten over dusdanige kennis en kunde beschikken om hiermee om te kunnen gaan.
- Veiligheid is altijd gericht geweest op formele speelruimte. Er komt nu meer aandacht voor informele speelruimte. Aanpassing en invulling is gewenst.
- Gebruikers hebben soms hun eigen visie op het gebruik van de openbare ruimte voor speeldoeleinden. Ze maken hutten en crossbaantjes, zetten zelf speeltoestellen op het veldje of een toestel wordt anders gebruikt dan waar het eigenlijk voor bedoeld was. Beheerders moeten instrumenten hebben om onveiligheid te kunnen bepalen en om in te grijpen bij onveiligheid.

5.2. Duurzaam

De gemeente Dalfsen moet in 2015 net als veel andere gemeenten 100% duurzaam inkopen. Daarbij moet in brede zin aandacht zijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid. Duurzaamheid van de speelplekken en speeltoestellen omvat aspecten als grondstoffen(winning), ontwerp (intelligent design), productie, transport, verpakking, montage en onderhoud en recycling. *Het streven is daarbij mens en milieu zo min mogelijk te belasten. De richtlijnen van de ISO 26000 kunnen daarbij als leidend worden beschouwd voor leveranciers, plaatsers en eventuele onderhoudspartners.*

Verder wordt er steeds meer gekeken naar het maatschappelijke kant van duurzaamheid. Ook hieraan kan bij grondstoffenwinning en productie van speeltoestellen aandacht worden besteed. Daarnaast zijn er bij onderhoud en aanleg van speelruimte tal van werkzaamheden denkbaar die via social return ingevuld kunnen worden. Zo zou een deel van het onderhoud prima uitgevoerd kunnen worden door het werkvoorzieningsschap of betrokken burgers (zie 5.4).

5.2.1. Aandachtspunten duurzaamheid

- Het is niet makkelijk om duurzaamheidsaspecten te laten meewegen bij de inkoop van voorzieningen, vooral omdat productie vaak door andere bedrijven plaatsvindt dan plaatsing, onderhoud en verwijdering van speeltoestellen. Bovendien kent Europa een keur aan certificaten die lastig vergelijkbaar zijn.
- Worden er alleen duurzame toestellen gekocht dan is de toestelkeuze beperkter en zijn toestellen duurder.
- Het concept informele speelruimte heeft een groot raakvlak met duurzaamheid. Hiervoor zijn geen toestellen nodig, maar er is voor kinderen wel beleving van de natuur. Echter voor veel bewoners is het concept informele speelruimte en natuurlijk spelen nieuw en soms niet gewenst, omdat het er anders uitziet. Er moet aandacht zijn voor de communicatie van deze onderwerpen binnen speelruimte.

5.3. Passend

Betrokkenheid van diverse afdelingen binnen de gemeente is nodig om speelruimte goed te laten functioneren en te integreren in alle ruimtelijke planvorming. Zo wordt bijvoorbeeld in stedenbouwkundige en bestemmingsplannen het gebruik van de ruimte grotendeels vastgelegd.

Stedenbouwkundige plannen

Gemeente Dalfsen heeft een actieve grondpolitiek. De gemeente houdt zelf de regie over de inrichting van de openbare ruimte. Hiermee kan zij goed sturen op de inrichting van de openbare ruimte. In het verkavelingsplan worden de richtlijnen voor speelruimte c.q. het speelruimtebeleid opgenomen. Zie ook planvorming voor Westerbouwlanden.

Bestemmingsplannen

Binnen de bestemming groenvoorzieningen (bestaande of nieuwe) mogen in principe altijd speelplekken worden gerealiseerd. Planologisch wordt daarmee rekening gehouden. Volgens de WABO mogen toestellen tot 4 meter vergunningsvrij worden gebouwd en met vergunning tot 6 meter binnen het bestaande bestemmingsplan. Er is dus in het bestemmingsplan voldoende beleidsvrijheid om op nieuwe behoeften in te springen zonder dat hiervoor het plan moet worden aangepast.

Ruimtegebruik

In al het vigerend beleid worden afwegingen gemaakt met betrekking tot de hoofdfuncties van de openbare ruimten. *De wens is om in de toekomst meerwaarde voor sport en spel te vinden door multifunctioneel ruimtegebruik.* Een voorbeeld hiervan is het pannaveldje bij Union SV.

5.3.1. Aandachtspunten inpassing

- Op sommige plekken is extra speelruimte gewenst maar is hiervoor eenvoudigweg geen ruimte.
- In huidige bestemmingsplannen ligt de speelruimte binnen de bestemming groenvoorzieningen. In werkelijkheid liggen er ook speelplekken op pleintjes.
- Bij nieuwbouw of uitbreiding moet voldoende aandacht zijn voor ruimte voor informeel en formeel spelen, ook in vierkante meters en voor alle behoeftegroepen tot 19 jaar.
- De informele speelruimte mag niet conflicteren met de hoofdfunctie van de openbare ruimte. Er moet altijd een belangenafweging plaatsvinden met betrekking tot verkeer, natuur, esthetiek en rust.

5.4. Beheerbaar

Uitgangspunt bij beheer is dat de aangebrachte voorzieningen veilig in stand worden gehouden. Dalfsen bezit op dit moment ongeveer € 1.845.000 aan speel- en sporttoestellen en veiligheidsondergronden. *De beheerinspanningen en -budgetten dienen in evenwicht te zijn met de beheerbehoefte.* In hoofdstuk 7 en de op te stellen beheernota zal hierop dieper worden ingegaan.

5.4.1. Materiaalkeuze en onderhoud

De mate van onderhoudsintensiviteit hangt samen met de materiaalkeuze (levensduur). Dit geldt zowel voor de toestellen als voor de (valdempende) ondergronden onder de toestellen. Houten speeltoestellen zijn doorgaans sneller onderhevig aan aantasting. Toestellen van metaal en kunststof zijn minder slijtagegevoelig.

Ten opzichte van kunstgras of rubber tegels heeft een zandondergrond meer speelwaarde. Deze is ook gemakkelijker aan te passen aan een nieuwe situatie. Aan de andere kant vergt zand meer werkzaamheden om dit veilig en schoon te houden.

De gemeente Dalfsen kiest voor optimale vrijheid wat betreft materiaalsoort en toestelsoort binnen de randvoorwaarden van duurzaamheid en onderhoud.

Het onderhoud zorgt ervoor dat de plek en het toestel in een vooraf bepaalde mate schoon, heel en veilig zijn. Dit houdt in dat zolang het toestel altijd schoon is, goed in de verf zit, goed functioneert en voldoet aan de geldende veiligheidseisen, de gemeente een dikke 10 als rapportcijfer krijgt en het onderhoudsniveau 100% is.

Er kan onderscheid worden gemaakt in technisch onderhoud en beeldkwaliteit. Het technische onderhoud bestaat bij speeltoestellen uit het veilig en functioneel houden van het toestel. Dit zorgt uiteraard automatisch voor een stukje beeldkwaliteit. In Dalfsen is er veel aandacht voor technisch onderhoud en ligt het onderhoudsniveau op een schaal van 1 tot 10 op een dikke 9 gelijk na inspecties en zakt het niveau nooit onder de 8. Door de materiaalkeuze en ligging van de speelplekken is de beeldkwaliteit vaak ook goed. Gemiddeld wordt hier een ruime 7 gescoord.

Technisch onderhoud bepaalt in grote mate de veiligheid. Dit onderhoud blijft voortgezet op niveau 8 en hoger. De speelplekken vallen onder beeldkwaliteitsniveau B. Dit is hetzelfde kwaliteitsniveau als voor de groenvoorzieningen geldt. Inzet door bewoners of via social return kunnen bijdragen aan een hoger beeldkwaliteitsniveau.

5.4.2. Vervanging

Een speeltoestel heeft na plaatsing een theoretische levensduur tussen de 15 en 25 jaar. Op dit moment ligt de gemiddelde levensduur in Dalfsen op circa 18 jaar. De levensduur van de speeltoestellen is de afgelopen jaren toegenomen, doordat producenten meer duurzame grondstoffen gebruiken en onderhoudsarme toestellen produceren. De aanschafwaarde is daardoor – en door duurzaamheidsmaatregelen en marktwerking - wel behoorlijk opgelopen. Gestreefd wordt in Dalfsen naar een levensduur van 20 jaar bij het plaatsen van nieuwe toestellen.

In de praktijk zullen enkele toestellen eerder aan vervanging toe zijn, door bijvoorbeeld vandalisme, of zullen toestellen langer meegaan doordat ze goed onderhouden worden en de speeldruk wat lager is op die plekken. Tijdens de jaarlijkse inspecties wordt nagegaan of toestellen in aanmerking komen voor vervanging op basis van leeftijd, veiligheid en onderhoudsbehoefte. Dit kan zijn een-op-een omdat de locatie en de behoefte er nog zijn, maar het kan ook zijn dat kinderen groter zijn geworden. De speelhuisjes en wipveren worden dan verruild voor een combinatietoestel op een grotere centraal liggende buurtspeelplek.

Aan het eind van de levensduur moeten er middelen zijn om het toestel te kunnen vervangen. Het gemiddeld benodigd vervangingsbudget dient in een voorziening gestort en kan naar behoefte worden gebruikt om de toestellen tijdig te vervangen.

Door zo flexibel om te gaan met vervangingen blijft er een toestelbeeld dat aansluit op de behoefte.

5.4.3. Beheer

Onder beheer vallen alle activiteiten met betrekking tot speelvoorzieningen die niet bij onderhoud of beleid horen. Dit zijn onder andere het opstellen van beleid- en beheernota's, bijhouden van het veiligheidslogboek, afhandeling van klachten en meldingen, communicatie met burgers, het maken van ontwerpen en bestekken en het beheren van gegevens.

Er moeten voldoende uren voor het beheer van de speelruimte beschikbaar zijn. In de beheernota 2014 kan hiervoor een indicatie worden aangegeven.

5.4.4. Aandachtspunten beheerbaarheid

- De keuze van bewoners kan er soms toe leiden dat toestellen eerder vervangen worden dan nodig of langer moeten blijven staan dan gewenst.
- Bewonersparticipatie kost (soms) veel tijd. Afkadering is gewenst.
- Onderhoud is altijd gericht geweest op formele speelruimte. Er komt nu meer aandacht voor informele speelruimte. Aanpassing en invulling is gewenst.
- Zand als speelondergrond en in zandbakken is niet meer gewenst in verband met hygiëne (veiligheid).

5.5. Betaalbaar

Bij het vaststellen van de budgetten voor aanleg, onderhoud en vervanging van speelvoorzieningen zal er gezocht moeten worden naar de juiste verhouding tussen deze posten. Indien dit niet het geval is, zullen bijvoorbeeld door de aanleg van nieuwe speelplekken de onderhoudskosten steeds verder stijgen, zonder dat daarvoor budget aanwezig is en dus de staat van onderhoud en de veiligheid afneemt.

Speelruimte is echter breder dan alleen spelen. Ook groen en welzijn kunnen hun krachten en budgetten bundelen voor spelen en sporten. *De inrichting van de openbare ruimte met behulp van participatie is ook voor welzijn van belang in het kader van leefbaarheid van wijken.*

5.5.1. Aandachtspunten betaalbaar

- Wijzigingen in areaal gaan gepaard met wijzigingen in budgetten; er dienen voldoende middelen te zijn om de inventaris veilig in stand te houden.
- Dalfsen kent geen specifiek vervangingsbudget. Er is wel een groot onderhoudsbudget, waaruit ook het vervangen van grote toestelonderdelen en kleine toestellen wordt betaald. Daarnaast kent Dalfsen een investeringsbudget voor reconstructies van speelplekken. Deze beide budgetten dekken wel de benodigde reconstructiekosten om bij te blijven, maar niet de instandhoudingskosten.
- Bewonerswensen kunnen zorgen voor kapitaalsvernietiging (verwijderen voorziening die nog niet aan eind levensduur is).
- Bewonerswensen kunnen zorgen voor een teveel aan speelruimte doordat ze er een speelplek bij willen (bijv. toekomstvisie plaatselijk belang), een speelplek in stand willen houden na levensduur-einde (speelplek kan eigenlijk weg gezien kinderaantallen) of extra speelruimte willen voor bijvoorbeeld hun kleinkinderen.

DEEL II ANALYSE

Spelen goed voor elkaar!

Speelruimteplan 2014-2023

Gemeente Dalfsen

6. ANALYSE SPEELRUIMTE

In de analyse van speelruimte wordt bekeken hoe het basisvoorzieningsniveau is in te vullen. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de analyses zijn uitgevoerd en waarmee rekening is gehouden (paragrafen 6.1 tot en met 6.5). In de paragrafen daaropvolgend worden de uitkomsten per kern weergegeven in tekst en beeld (paragrafen 6.6 tot en met 6.11). In Bijlage II Analyse per kern wordt de analyse uitgebreid toegelicht. In de Bijlage XII Speelplekken en maatregelen staat aangegeven tot welke inrichtingsverandering dit leidt per plek. In Bijlage VIII Tabel kernen staan per kern aanvullende gegevens over oppervlakte, verwachte toe- of afname van het aantal jeugdigen en jongeren en het aantal plekken nu en in het basisvoorzieningsniveau en ook verschillende kengetallen over de verdeling van speelplekken en –toestellen.

6.1. Participatie

Met basisschoolkinderen uit de bovenbouw is een rondwandeling gemaakt. Daarbij is besproken wat voor hen belangrijke speelruimte is. Daarnaast hebben zij enquêtes ingevuld en zijn er speelplattegronden gemaakt. Tevens hebben ouders van kinderen enquêtes ingevuld over speelruimte. Ook onder jongeren is een enquête gehouden. Hier waren te weinig resultaten om een analyse op te kunnen maken. SMON Welzijn heeft in 2007 en 2012 onderzoek gedaan. De resultaten hiervan zijn gebruikt als input voor jongerenvoorzieningen. De verenigingen voor Plaatselijk Belang zijn, als vertegenwoordigers van de bewoners, bevestigd door middel van een enquête vooraf. Het conceptspeelruimteplan is vervolgens ook achteraf met hen besproken. De uitslagen van de enquêtes van kinderen en ouders voor het totaal zijn terug te vinden in Bijlage VII (Uitslagen enquêtes).

6.2. Onderverdeling in speelbuurten

Bij het opstellen van de analyse is zoveel mogelijk rekening gehouden met barrières die voor kinderen tot 10 jaar en kinderen tot 8 jaar gelden. Als grenzen voor kinderen tot 10 jaar zijn aangehouden wegen met een 50 kilometerregime of hoger, wegen waar de buslijn over gaat, grote watergangen, grenzen van de kern. Voor kinderen tot 8 jaar zijn als grenzen aangehouden geasfalteerde toegangswegen tot wijken en de als doorgangsroutes door de wijk gebruikte wegen. Daar waar een aanvullende barrière ervaren wordt in de infrastructuur moet worden bekeken of met aanpassingen deze barrière kan worden opgeheven. De indeling in speelbuurten wijkt daarom af van de indeling in buurten zoals door de gemeente standaard wordt gehanteerd. Voor het overzicht is achter de naam van de speelbuurt telkens de naam van de wijknaam vermeld zoals de gemeente die hanteert.

Figuur 8 Voorbeeld Oudleusen met aangegeven speelbarrières voor kinderen tot 8 jaar (oranje) en kinderen tot 10 jaar (roze)

6.3. Bevolkingsontwikkeling

Er wonen ruim 6.650 kinderen in Dalfsen. Zoals ook in het beleidsdeel weergegeven wordt onderscheid gemaakt in drie leeftijdscategorieën: kinderen, jeugdigen en jongeren.

Leeftijdscategorie	Leeftijd	Aantal	Ontwikkeling tot 2018
Kinderen	0 tot 6 jaar	1.751	
Jeugd(igen)	6 tot 12 jaar	2.303	-24%
Jongeren	12 tot 19 jaar	2.631	-2%

Tabel 6 Aantal kinderen, jeugdigen en jongeren en ontwikkeling geheel Dalfsen

Gezien het huidig aantal kinderen is te verwachten dat het aantal jeugdigen tot aan 2018 substantieel gaat afnemen. Het aantal jongeren zal gezien het huidig aantal jeugdigen min of meer gelijk blijven. Per kern verschilt dit beeld uiteraard, zie onderstaande tabel.

	Huidig 0 - 6 jaar	Huidig 6 - 12 jaar	Huidig 12 - 19 jaar	Ontw. jeugd	Ontw. jongeren
Dalfsen incl. Ankum	528	700	796	-25%	-2%
Oudleusen	46	54	48	-15%	-27%
Hoonhorst	53	62	67	-15%	-7%
Lemelerveld	249	266	314	-6%	1%
Nieuwleusen	420	503	523	-17%	-10%
Buitengebied	455	718	883	-37%	4%

Tabel 7 Aantal kinderen, jeugdigen en jongeren en ontwikkeling per kern en buitengebied

Zo is in het buitengebied de sterkste afname te zien van het aantal kinderen ten opzichte van het aantal jeugdigen. Lemelerveld heeft gezien het huidig aantal kinderen de minste verwachte daling in de komende jaren van het aantal jeugdigen. De verwachte daling (of stijging) onder het aantal jongeren zal in Oudleusen en Nieuwleusen het sterkst zijn. In Hoonhorst en het buitengebied echter wordt eerder een lichte stijging verwacht.

6.4. Schoolterreinen en overige speelterreinen

Als het basisvoorzieningsniveau niet uit openbare speelplekken alleen kan bestaan (omdat ze geen goede ligging hebben, te klein zijn of er geen ruimte is voor een aanvullende openbare speelplek), worden ook school- of overige terreinen betrokken. Voordeel is dat speelruimte bij scholen goed bekend is bij de jeugd en vaak centraal liggen. Ook overige terreinen, van buurtverenigingen of de kerk kunnen voor kinderen, jeugd of jongeren aan een behoefte voldoen. Zie paragraaf 4.5 (Ruimte voor samenwerking) voor nadere invulling over afspraken die dan gemaakt moeten worden. Scholen kunnen zelf een verzoek indienen voor het openstellen van hun schoolplein. Dit wordt daarna getoetst aan de analyse van het basisvoorzieningsniveau.

6.5. Secundaire speelplekken

In de analyse worden plekken aangeduid als secundair. Secundair betekent dat de speelplek of een aantal speeltoestellen op een speelplek geen functie (meer) heeft in het basisvoorzieningsniveau.

Toestellen kunnen blijven staan totdat ze aan vervanging toe zijn. Het kan ook zijn dat gezien de kosten de secundaire toestellen verwijderd moeten worden of ergens anders herplaatst worden om invulling te geven aan het basisvoorzieningsniveau. De wijze waarop toestellen worden verwijderd, hergebruikt of dat toestellen blijven staan wordt op een later moment (ook in overleg met de buurt), bepaald.

Wanneer de toestellen door het secundair worden van een plek verwijderd worden, is het erg belangrijk dat er een bespeelbare ruimte achterblijft die niet wordt gebruikt voor parkeren, siergroen of om honden uit te laten. Zeker in de buurten waar op langere termijn weer een hogere kinderdichtheid is te verwachten, is het van belang dat deze ruimten als informele speelruimte beschikbaar blijven. Dit zou kunnen worden vastgelegd in het bestemmingsplan maar ook door de wijze van (her)inrichting. Door een aantrekkelijke informeel bespeelbare ruimte met speelprikkel te maken, is het duidelijk dat er gespeeld kan (blijven) worden.

6.6. Gemeente Dalfsen algemeen

Het basisvoorzieningsniveau gaat uit van een evenwichtige, evenredige en eerlijke spreiding van de speelruimte over daar waar kinderen wonen. De verdeling van plekken en toestellen over het aantal kinderen en plekken is in de huidige situatie onevenwichtig (zie onderstaande tabel). In deze tabel zijn de toestellen die in het buitengebied staan niet meegenomen.

Kern	Ha	Aantal kind	Kind/ha	Plek	Toestel	Kind/plek
Dalfsen	206	2.024	3,3	49	199	41
Oudleusen	14	148	3,5	6	39	25
Hoonhorst	19	182	3,3	5	23	36
Lemelerveld	102	829	2,7	15	99	55
Nieuwleusen	205	1.446	2,4	26	169	56
Buitengebied	16106	2.056	0,0	8	39	257

Tabel 8 Aantal kinderen, kinderdichtheid (kinderen per hectare), plekken, toestellen en verhouding kinderen per plek en toestellen per plek in huidige situatie

De variatie is groot tussen de verschillende kernen in het aantal kinderen dat gebruikt moet maken van 1 speelplek. In Nieuwleusen zijn erg weinig speelplekken per aantal kinderen en in Oudleusen juist erg veel. De variatie in het aantal toestellen per plek is eveneens groot tussen de verschillende kernen. Zo heeft Dalfsen relatief weinig toestellen per plek vergeleken met Oudleusen en Nieuwleusen.

In het basisvoorzieningsniveau is de spreiding van het aantal speelplekken veranderd en meer evenwichtig ten opzichte van de huidige situatie zoals in onderstaande tabel te zien is. Onderstaande tabel houdt rekening met het huidige aantal kinderen maar is ook toekomstbestendig voor de verwachte afname van het aantal kinderen, jeugdigen en jongeren.

Kern	Ha	Aantal kind	Kind/ha	Plek	Toestel	Kind/plek
Dalfsen	206	2.024	3,3	33	134	61
Oudleusen	14	148	3,5	3	13	49
Hoonhorst	19	182	3,3	3	12	61
Lemelerveld	102	829	2,7	15	59	55
Nieuwleusen	205	1.446	2,4	23	123	63
Buitengebied	16106	2.056	0,0	8	32	257

Tabel 9 Aantal kinderen, kinderdichtheid (kinderen per hectare), plekken, toestellen en verhouding kinderen per plek en toestellen per plek in basisvoorzieningsniveau

In de hiernavolgende paragrafen wordt per kern toegelicht voor welke speelbuurt wijzigingen worden voorgesteld in het aantal plekken. In Bijlage II Analyse per kern wordt toegelicht om welke plekken het gaat en welke inrichtingsveranderingen hier aan vast moeten zitten.

6.7. Dalfsen

In Dalfsen zijn door speelbarrières 13 speelbuurten te onderscheiden. In onderstaande tabel zijn het aantal kinderen (totaal en per leeftijdscategorie) en het daaruit volgend advies weergegeven. In Figuur 9 zijn in roze de speelbarrières voor kinderen tot 10 jaar weergegeven en in oranje de barrières voor kinderen tot 8 jaar.

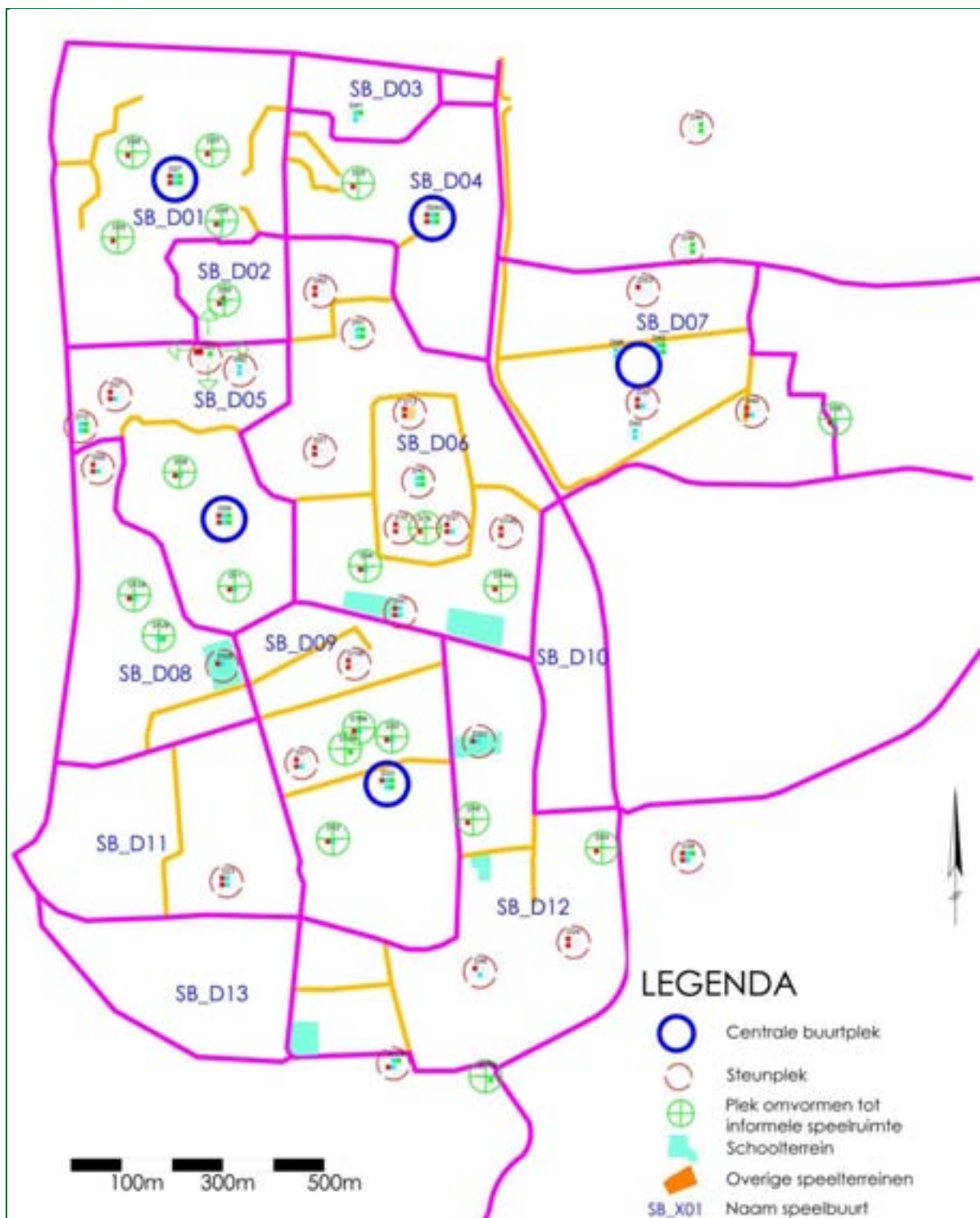
Speelbuurt	Buurt	0-19 jaar	0-6 jaar	6-12 jaar	12-19 jaar	Richtlijn advies
SB_D01	Ankummer Es II	288	57	95	136	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D02	Ankummer Es II	46	0	10	36	steunplek
SB_D03	Ankummer Es I	52	10	16	26	steunplek
SB_D04	Ankummer Es I	132	20	38	74	buurtplek met sport
SB_D05	Polhaar West	214	54	74	86	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D06	Polhaar Oost	413	106	161	146	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D07	De Gerner Marke	369	152	127	90	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D08	Polhaar West	61	17	24	20	steunplek
SB_D09	Dalfsen 176	211	64	65	82	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D10	Oude Kern	3	0	1	2	geen plek
SB_D11	Leemcule	44	7	15	22	steunplek
SB_D12	Centrum	158	33	59	66	buurtplek met sport en steunplekken
SB_D13	Leemcule	33	8	15	10	steunplek

Tabel 10 Per speelbuurt het aantal 0- tot 18-jarigen, kinderen, jeugdigen en jongeren Dalfsen

Er is in de kern Dalfsen over het algemeen voldoende informele speelruimte voor kinderen en jeugd. Voor jongeren is de informele ontmoetingsruimte beperkt. Er zijn veel formele speelplekken in de kern Dalfsen. Er moet ruimte gemaakt worden voor grotere centrale plekken in het noordelijk deel van Dalfsen. In de oudere buurten ontbreekt ruimte voor centrale speelplekken, daar blijven kleinere steunplekken noodzakelijk. In de oudere buurten ontbreekt nu nog uitdagende inrichting. Dit moet worden aangevuld. Centrale speelplekken moeten uitdagender worden ingericht. In Figuur 9 staat per speel- of ontmoetingsplek de ontwikkelingsrichting aangegeven.

6.7.1. Ankum

In Ankum is voldoende informele speelruimte voor alle behoeftegroepen. Door een openbaar schoolplein wordt voldaan aan het basisvoorzieningenniveau.

Figuur 9 Basisvoorzieningenniveau formele speelplekken met verschuivingen in Dalfsen

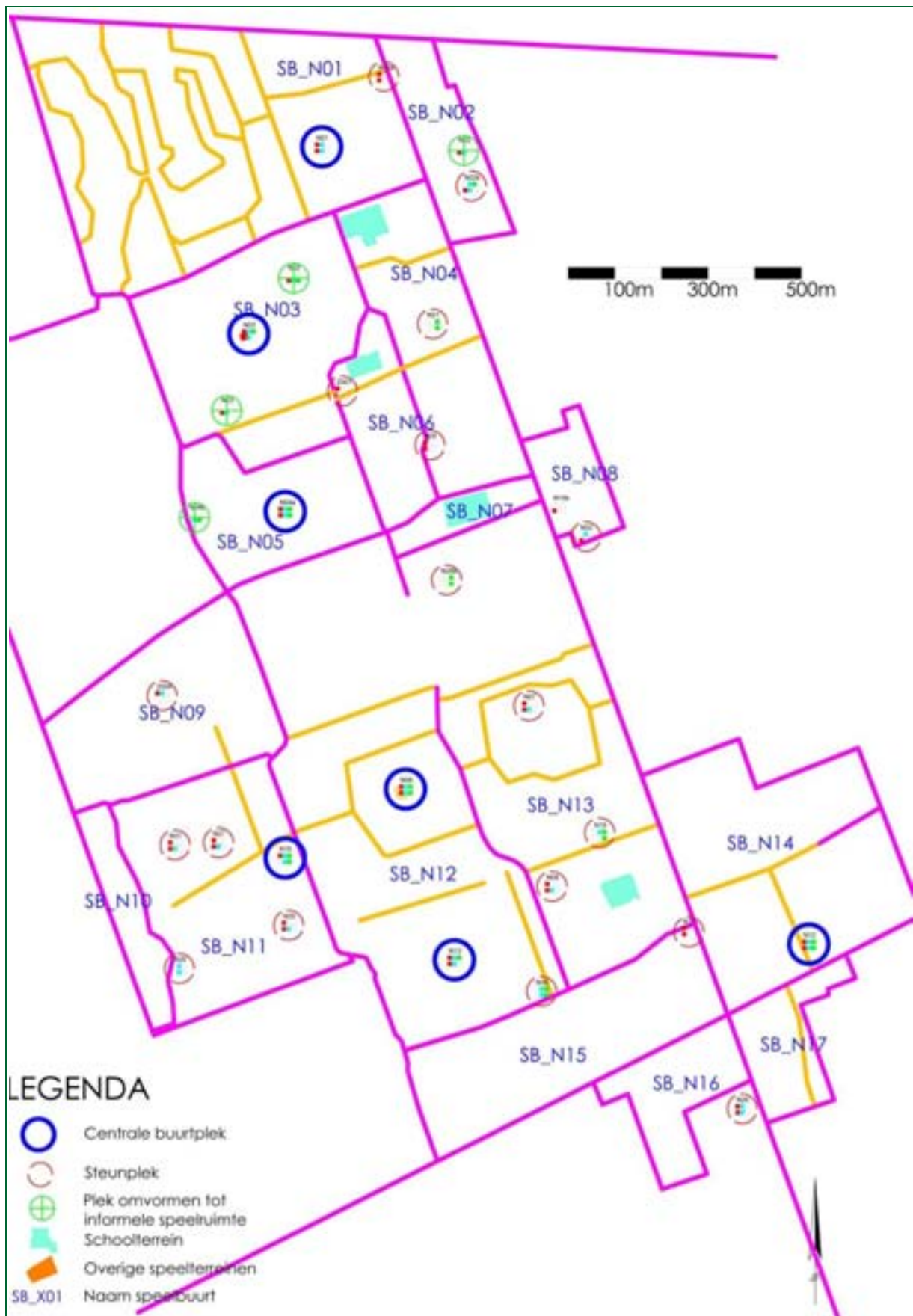
6.8. Nieuwleusen

Nieuwleusen wordt door de sportvelden in het midden opgedeeld in noord en zuid. In het noordelijke gedeelte van Nieuwleusen zijn door de speelbarrières 8 speelbuurten. In het zuidelijk gedeelte van Nieuwleusen zijn door de speelbarrières 9 speelbuurten. In Figuur 10 zijn in roze de speelbarrières voor kinderen tot 10 jaar weergegeven en in oranje de barrières voor kinderen tot 8 jaar.

Speelbuurt	Buurt	0-19 jaar	0-6 jaar	6-12 jaar	12-19 jaar	Richtlijn advies
SB_N01	Nieuwleusen Noord	145	43	48	54	buurtplek met sport
SB_N02	Nieuwleusen Noord	36	7	9	20	steunplek
SB_N03	Zandspeur	189	46	41	102	buurtplek met sport en steunplekken
SB_N04	Hulstkampen	33	13	7	13	steunplek
SB_N05	Oranjebuurt	110	33	41	36	buurtplek met sport
SB_N06	Hulstkampen	46	14	17	15	steunplek
SB_N07	Hulstkampen	2	2	0	0	geen plek
SB_N08	Hulstkampen	18	2	8	8	steunplek
SB_N09	Nieuwleusen Zuid	51	12	18	21	steunplek
SB_N10	Nieuwleusen Zuid	7	2	1	4	geen plek
SB_N11	Nieuwleusen Zuid	278	109	108	61	buurtplek met sport en steunplekken
SB_N12	Westerveen	324	87	132	105	buurtplek met sport en steunplekken
SB_N13	Westerveen	112	28	36	48	buurtplek met sport
SB_N14	Westerveen	71	19	28	24	buurtplek zonder sport
SB_N15	Westerveen	15	1	8	6	steunplek
SB_N16	Westerveen	0	0	0	0	geen plek
SB_N17	Westerveen	9	2	1	6	geen plek

Tabel 11 Per speelbuurt het aantal 0- tot18-jarigen, kinderen, jeugdigen en jongeren Nieuwleusen

De informele speelruimte is voor kinderen en jeugdigen voldoende in Nieuwleusen. Voor jongeren is de informele ontmoetingsruimte beperkt. Er zijn weinig formele speelplekken in Nieuwleusen. Ook in vergelijking met andere kernen. Op de bestaande speelplekken is voldoende ruimte om centrale buurtplekken in te richten. Er wordt niet naar concentratie van speelplekken gezocht, maar juist naar een aanvulling: in het aantal plekken maar ook in de inrichting van de bestaande plekken. In Figuur 10 staat per speel- of ontmoetingsplek de ontwikkelingsrichting aangeven.

Figuur 10 Basivoorzieningsniveau formele speelplekken met verschuivingen in Nieuwleusen

6.9. Oudleusen

In Oudleusen zijn door de speelbarrières 2 speelbuurten voor kinderen tot 10 jaar. In Figuur 11 zijn in roze de speelbarrières voor kinderen tot 10 jaar weergegeven en in oranje de barrières voor kinderen tot 8 jaar.

Speelbuurt	Buurt	0-19 jaar	0-6 jaar	6-12 jaar	12-19 jaar	Richtlijn advies
SB_O01	Oudleusen	10	6	3	1	geen plek
SB_O02	Oudleusen	138	40	51	47	buurtplek met sport

Tabel 12 Per speelbuurt het aantal 0- tot 18-jarigen, kinderen, jeugdigen en jongeren in Oudleusen

Er is voor alle leeftijdscategorieën voldoende informele speel- en ontmoetingsruimte in Oudleusen. Er zijn in vergelijking met andere kernen zeer veel speelplekken. Het advies is om de centrale buurtplek beter in te richten. Vanwege fysieke barrières blijven aanvullend ook nog enkele steunplekken noodzakelijk. In Figuur 11 staat per speel- of ontmoetingsplek de ontwikkelingsrichting aangeven.

Figuur 11 Basisvoorzieningenniveau formele speelplekken met verschuivingen in Oudleusen

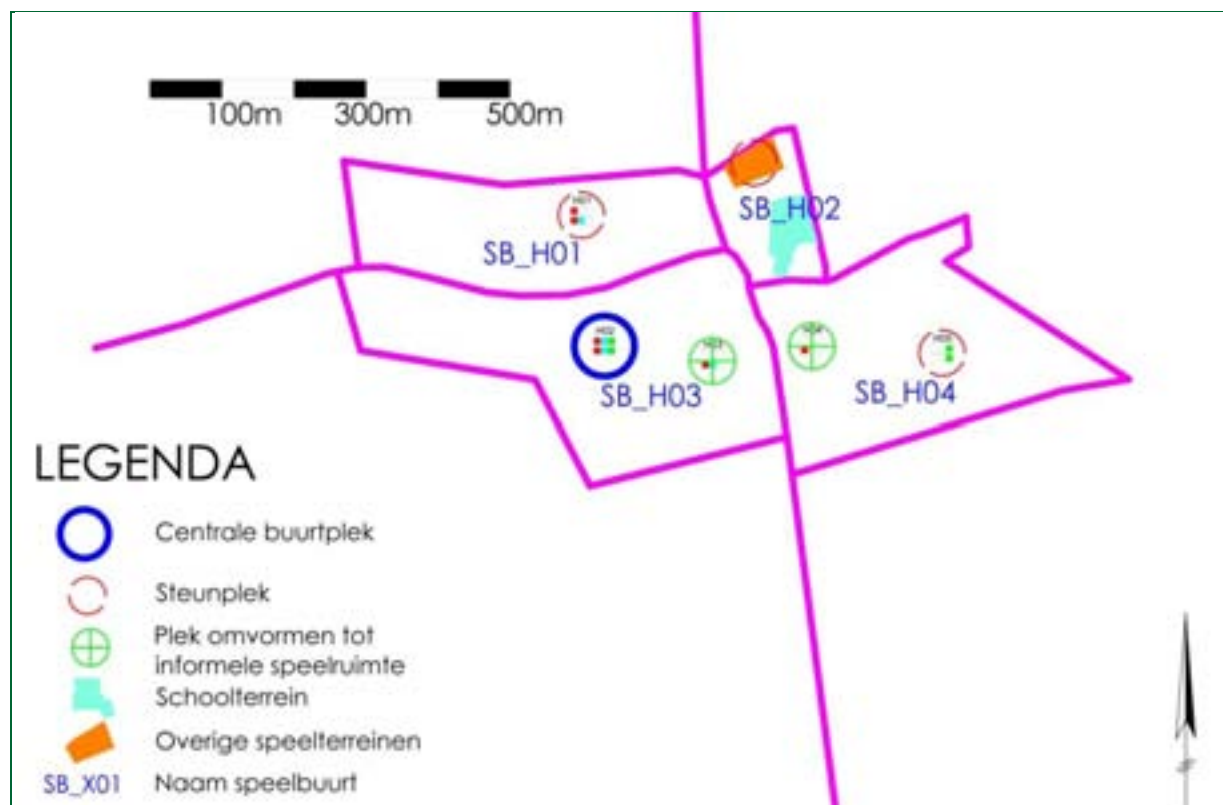
6.10. Hoonhorst

In Hoonhorst zijn door de speelbarrières 4 speelbuurten van kinderen tot 10 jaar. De speelbuurten delen Hoonhorst op in 4 kleinere speelbuurtjes. In Figuur 12 zijn in roze de speelbarrières voor kinderen tot 10 jaar weergegeven en in oranje de barrières voor kinderen tot 8 jaar.

Speelbuurt	Buurt	0-19 jaar	0-6 jaar	6-12 jaar	12-19 jaar	Richtlijn advies
SB_H01	Hoonhorst	80	16	31	33	buurtplek zonder sport
SB_H02	Hoonhorst	10	1	2	7	geen plek
SB_H03	Hoonhorst	72	32	22	18	buurtplek zonder sport
SB_H04	Hoonhorst	20	4	7	9	steunplek

Tabel 13 Per speelbuurt het aantal 0- tot 18-jarigen, kinderen, jeugdigen en jongeren

Er is voor alle leeftijdscategorieën voldoende informele speel- en ontmoetingsruimte in Hoonhorst. Verder zijn er voldoende formele speelplekken. Er is ook ruimte op een bestaande speelplek voor een centrale buurtplek. Deze moet dan echter wel beter worden ingericht. Vanwege fysieke barrières zijn wel aanvullend extra steunplekken nodig. In Figuur 12 staat per speel- of ontmoetingsplek de ontwikkelingsrichting aangeven.

Figuur 12 Basisvoorzieningenniveau formele speelplekken met verschuivingen in Hoonhorst

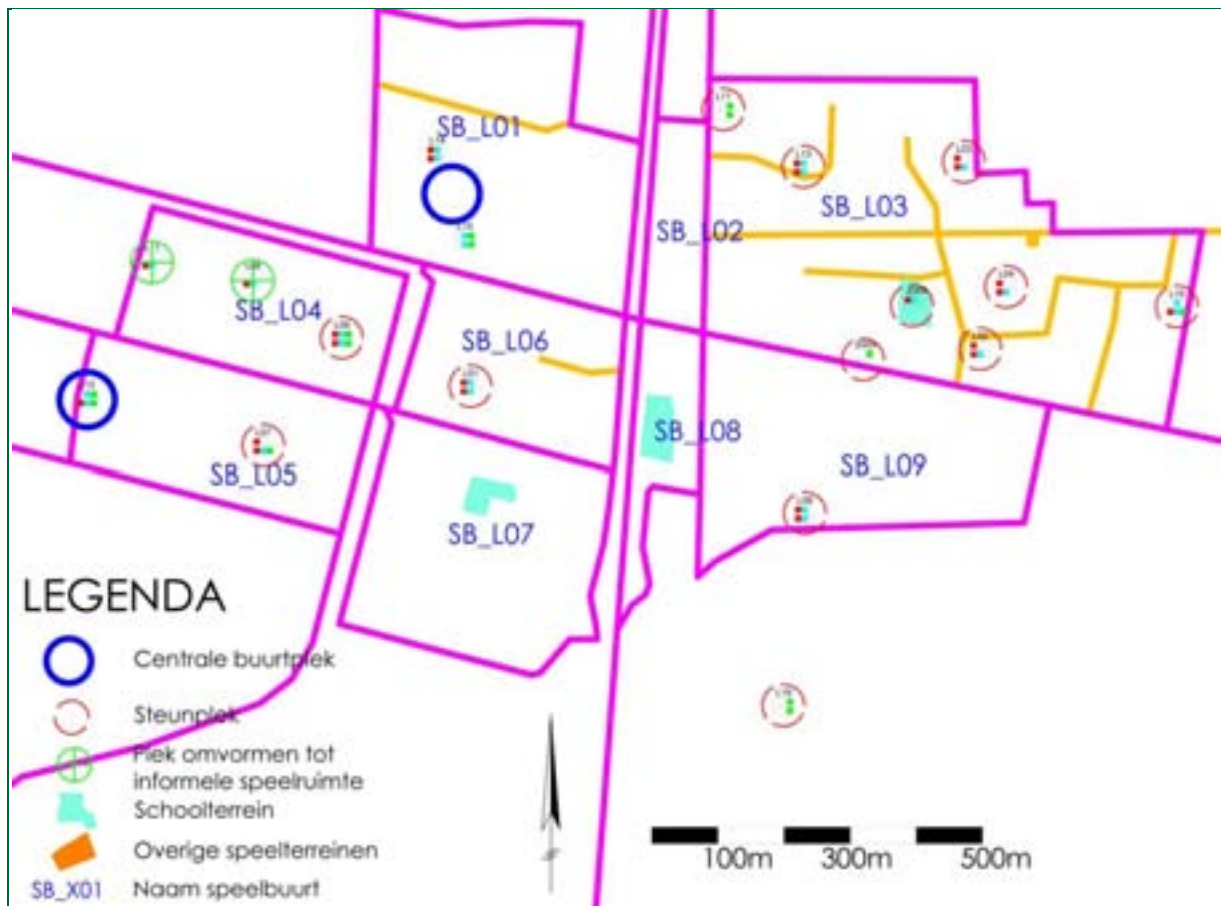
6.11. Lemelerveld

In Lemelerveld zijn door de speelbarrières 9 speelbuurten. De speelbuurten SB_L01 en SB_L03 worden voor kinderen tot 8 jaar nog opgedeeld in kleinere eenheden waarmee rekening moet worden gehouden bij het kiezen van steunplekken. De speelbuurten komen grotendeels overeen met de buurtgrenzen. In Figuur 13 zijn in roze de speelbarrières voor kinderen tot 10 jaar weergegeven en in oranje de barrières voor kinderen tot 8 jaar.

Speelbuurt	Buurt	0-19 jaar	0-6 jaar	6-12 jaar	12-19 jaar	Richtlijn advies
SB_L01	Nieuwe Landen	98	53	20	25	buurtplek zonder sport
SB_L02	Oud Ommer Gedeelte	8	2	3	3	geen plek
SB_L03	Oud Ommer Gedeelte	384	114	141	129	buurtplek met sport en steunplekken
SB_L08	't Heidepark	9	6	1	2	geen plek
SB_L09	't Heidepark	80	26	27	27	buurtplek zonder sport
SB_L06	Centrum	55	20	23	12	steunplek
SB_L04	Weerdhuisweg Noord	63	15	18	30	steunplek
SB_L05	Weerdhuisweg Zuid	123	13	30	80	buurtplek met sport
SB_L07	Prinses Margriet	9	0	3	6	geen plek

Tabel 14 Per speelbuurt het aantal 0- tot 18-jarigen, kinderen, jeugdigen en jongeren en richtlijn advies (Lemelerveld)

Voor de jeugdigen is er onvoldoende informele groene speelruimte in de kern zelf. Om te spelen in het groen moeten ze naar de rand van het dorp, waarbij ze drukke wegen moeten oversteken. Voor kinderen is er voldoende informele speelruimte rondom de huizen. De informele ontmoetingsruimte voor jongeren is beperkt. Er zijn voldoende speelplekken in Lemelerveld. In de buurten waar het nodig is moet een centrale buurtplek komen. Waar weinig ruimte is moet de formele speelruimte worden gezocht in meerdere steunplekken. De jeugd vindt de speelruimte saai. Om de speelruimte aantrekkelijker te maken moet op een aantal plekken de inrichting uitdagender worden ingericht. In Figuur 13 staat per speel- of ontmoetingsplek de ontwikkelingsrichting aangeven.

Figuur 13 Basisvoorzieningenniveau formele speelplekken met verschuivingen in Lemelerveld

DEEL III INVESTERINGEN EN BUDGETTEN

Spelen goed voor elkaar!

Speelruimteplan 2014-2023

Gemeente Dalfsen

7. STRUCTURELE EN EENMALIGE KOSTEN

Bij speelruimte is het van belang dat de aanwezige voorzieningen veilig in stand gehouden kunnen worden. De kosten hiervoor kunnen inzichtelijk gemaakt worden aan de hand van inventarisgegevens. Daarbij wordt in dit hoofdstuk onderscheid gemaakt in structurele kosten en eenmalige kosten. Onderbouwing en toelichting van deze kosten zijn in detail opgenomen in de bijlagen Bijlage IX Aantal en kosten speeltoestellen en Bijlage XII Speelplekken en maatregelen.

STRUCTURELE KOSTEN

Onderhoudskosten

De kosten die gemaakt worden voor het regulier onderhoud van de speeltoestellen en bijbehorende ondergronden.

Vervangingskosten

De kosten die gemaakt worden voor het vervangen van de toestellen en bijbehorende ondergronden aan het eind van hun levensduur. Gemiddeld genomen na 18 jaar in Dalfsen.

EENMALIGE KOSTEN

Omvormingskosten

De kosten die gemaakt worden om speelplekken om te vormen naar het gewenste basisvoorzieningsniveau.

Achtereenvolgens komen in dit hoofdstuk drie financiële modellen voorbij die inzicht geven in de te maken keuzen voor Dalfsen.

Model 1 Huidige inventaris is leidend

Dit model gaat ervan uit dat de huidige inventaris in stand moet blijven en berekent welke budgetten daarvoor nodig zijn.

Model 2 Huidig budget is leidend

Dit model gaat ervan uit dat het huidig budget beschikbaar is en blijft, waarvoor de huidige inventaris zo goed mogelijk in stand gehouden dient te worden.

Model 3 Uitvoeren basisvoorzieningsniveau

Dit model gaat ervan uit dat het in deze nota omschreven basisvoorzieningsniveau wordt gerealiseerd en berekent welke budgetten daarvoor nodig zijn.

Binnen ieder model wordt steeds ingegaan op de inventariswaarde, vervangingskosten, onderhoudskosten en eventuele omvormingskosten. Dit wordt vervolgens vertaald naar een financieel overzicht.

7.1. Model 1: Huidige inventaris is leidend

7.1.1. Inventariswaarde

In de huidige situatie zijn er 109 speelplekken, 565 met speel- en sporttoestellen, waaronder 2 speeltuinen. Zij vertegenwoordigen bij elkaar een inventariswaarde van € 1.910.000.

Inventaris aantal:	totaal
speelplekken (st)	109
speeltoestellen (st)	434
sporttoestellen (st)	131
totaal speel- en sporttoestellen (st)	565
veiligheidsondergrond (ca. m2)	5.800
Inventaris waarde:	
speel- en sporttoestellen	€ 1.550.000
veiligheidsondergrond	€ 360.000
totaalwaarde toestellen en ondergronden (incl. speeltuinen)	€ 1.910.000

Tabel 15 Overzicht inventariswaarde

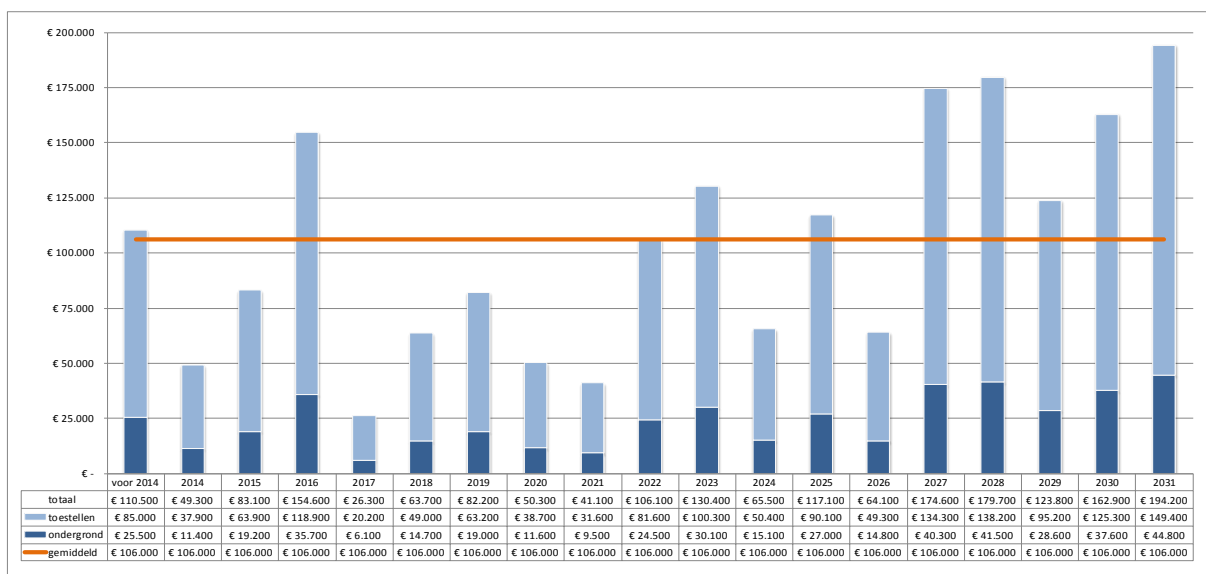
De inventariswaarde en de kosten om deze inventaris in stand te houden zijn in beeld gebracht. Hiervoor zijn kencijfers gebruikt per toesteltype voor de afschrijvingstermijn, aanschaf en onderhoudskosten. Deze zijn in detail terug te vinden in Bijlage IX Aantal en kosten speeltoestellen.

7.1.2. Vervangingskosten

In de Notitie speelvoorzieningen 2008 is opdracht gegeven om de budgetten in de toekomst te bepalen aan de hand van vervangingsbehoefte. Dit houdt in dat op het moment dat een toestel het einde van de levensduur bereikt, er budget is om het toestel te vervangen.

De gemiddelde afschrijvingstermijn (levensduur) van de toestellen in gemeente Dalfsen kan worden gesteld op 18 jaar. Sommige toestellen gaan langer mee, zoals bijvoorbeeld een rvs duikelrek. Maar sommige toestellen gaan ook korter mee, zoals bijvoorbeeld een houten toestel of een toestel dat beschadigd raakt.

In Figuur 14 staan, voor de komende 18 jaar, de jaarlijkse vervangingsbehoeften weergegeven voor alle toestellen met bijbehorende ondergronden die in dat jaar aan het einde van hun levensduur zijn.

Figuur 14 Vervangingsbehoefte huidige inventaris komende 18 jaar

De staven geven de daadwerkelijke jaarlijkse vervangingsbehoefte aan voor zowel toestellen (lichtblauw) als ondergronden (donkerblauw) en de oranje lijn toont de gemiddelde vervangingsbehoefte over een periode van 18 jaar (zie ook laatste kolom in Bijlage IX).

Te zien is dat er een kleine achterstand is in de vervanging (grafiekstaaf; voor 2014). De onderhoudsmaatregelen waren goedkoper en zorgden voor een verlenging van de levensduur. Neemt niet weg dat de toestellen in deze beleidsperiode toch een keer vervangen moeten worden. Verder is te zien dat de vervangingsbehoefte sterk toeneemt vanaf 2027 (de staven steken boven de oranje lijn uit). Dit komt overeen met de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan en dus over circa 18 jaar weer in het schema terugkomen.

Met de aanwezige investeringswaarde en gestelde levensduur is jaarlijks gemiddeld een budget nodig van € 106.000 om de aanwezige toestellen en bijbehorende ondergronden tijdig te kunnen vervangen (exclusief de achterstand). De vervangingsbehoefte per jaar kan daarbij natuurlijk verschillen en is afhankelijk van plaatsingsjaar en levensduur van een toestel.

7.1.3. Onderhoudskosten

Naast vervanging is ook regulier onderhoud nodig aan de toestellen. Dit is berekend aan de hand van kencijfers zoals opgenomen in de tabel in Bijlage IX Aantal en kosten speeltoestellen. In de tabel zijn voor verschillende typen toestellen de onderhoudsinspanningen weergegeven. Daarbij zijn grotere toestellen of toestellen met bewegende delen zoals draaitoestellen en schommels duurder in onderhoud dan een duikelrek of speelhuisje.

Bij het berekenen van het onderhoud is als uitgangspunt genomen dat de toestellen aan het eind van hun levensduur worden vervangen en er geen, in verhouding te dure, levensduurverlengende maatregelen plaatsvinden. Het gaat dus om de materiaalkosten voor het regulier onderhoud (veilig in stand houden) van de toestellen. De onderhoudskosten voor dit model worden geraamd op € 27.000 .

7.1.4. Financieel overzicht

In onderstaande Tabel 16 is de kostenraming voor veilige instandhouding weergegeven, bestaande uit vervanging, onderhoud en vervangingsachterstand. De totale kosten zijn naast de huidig beschikbare budgetten gezet, zodat het verschil inzichtelijk wordt.

	vervanging	onderhoud	achterstand	totaal nodig	totaal beschikbaar	verschil
2014	€ 49.300	€ 27.000	€ 22.100	€ 98.400	€ 105.000	€ 6.600
2015	€ 83.100	€ 27.000	€ 22.100	€ 132.200	€ 85.000	-€ 47.200
2016	€ 154.600	€ 27.000	€ 22.100	€ 203.700	€ 85.000	-€ 118.700
2017	€ 26.300	€ 27.000	€ 22.100	€ 75.400	€ 85.000	€ 9.600
2018	€ 63.700	€ 27.000	€ 22.100	€ 112.800	€ 85.000	-€ 27.800
2019	€ 82.200	€ 27.000		€ 109.200	€ 85.000	-€ 24.200
2020	€ 50.300	€ 27.000		€ 77.300	€ 85.000	€ 7.700
2021	€ 41.100	€ 27.000		€ 68.100	€ 85.000	€ 16.900
2022	€ 106.100	€ 27.000		€ 133.100	€ 85.000	-€ 48.100
2023	€ 130.400	€ 27.000		€ 157.400	€ 85.000	-€ 72.400
2024	€ 65.500	€ 27.000		€ 92.500	€ 85.000	-€ 7.500
2025	€ 117.100	€ 27.000		€ 144.100	€ 85.000	-€ 59.100
2026	€ 64.100	€ 27.000		€ 91.100	€ 85.000	-€ 6.100
2027	€ 174.600	€ 27.000		€ 201.600	€ 85.000	-€ 116.600
2028	€ 179.700	€ 27.000		€ 206.700	€ 85.000	-€ 121.700
2029	€ 123.800	€ 27.000		€ 150.800	€ 85.000	-€ 65.800
2030	€ 162.900	€ 27.000		€ 189.900	€ 85.000	-€ 104.900
2031	€ 194.200	€ 27.000		€ 221.200	€ 85.000	-€ 136.200

Tabel 16 Financieel overzicht model 1

Met deze bedragen wordt het mogelijk de achterstand op te lossen en de huidige voorzieningen functioneel en veilig in stand te houden nu en in de verdere toekomst.

7.1.5. Verklaring verschillen

Te zien is dat de begroting en het geraamde budget verschillen. Voor het verschil in onderhoudsbedrag geldt dat in het onderhoud van de huidige begroting ook budget is opgenomen voor levensduurverlengende maatregelen en vervangen van kleine toestellen. Overige verschil is te verklaren door toename van inventariswaarde (areaaluitbreiding).

De rekengrond voor de huidige begroting was de Notitie speelvoorzieningen 2008. Hierin werd uitgegaan van 415 toestellen met een totale inventariswaarde van € 830.000. Grondslag voor de huidige berekening is een inventariswaarde van € 1.910.000. Deze stijging heeft als oorzaken:

- Grondslag was € 2.000 per toestel en nu is deze iets meer dan € 2.700 (landelijk gemiddelde is circa € 3.000).
- In de notitie speelvoorzieningen 2008 was geen bedrag opgenomen voor vervanging van ondergronden. Precieze hoeveelheden waren en zijn nog niet in beeld. De huidige waarde wordt nu geschat op € 360.000 (op basis van kencijfers). Bovendien bestonden de ondergronden voornamelijk uit zand en zijn deze omgevormd naar meer onderhoudsarme en hygiënischer ondergronden en zijn er door uitbreidingen ondergronden bij gekomen.
- Er heeft sinds 2008 areaaluitbreiding plaatsgevonden door nieuwe bestemmingsplannen en inbreiding van circa 80 toestellen, waaronder twee skatebanen. Totale waarde is nu € 315.000 aan toestellen en € 94.000 aan ondergronden (in vervangingsschema onder de piek terug te vinden). Deze areaaluitbreiding is onvoldoende doorgevoerd in de begroting.
- Er heeft sinds 2008 opwaardering plaatsgevonden op bestaande plekken met circa 20 toestellen ter waarde van de gemiddelde toestelprijs, in totaal € 54.000 met daarbij ook weer de benodigde ondergronden € 16.000.
- Er heeft sinds 2008 opwaardering plaatsgevonden van de speeltuinen, waardoor er iets meer toestellen staan, maar vooral duurdere toestellen.
- De woningstichtingen hebben ook bijgedragen in toestellen en ondergronden. Totale waarde circa € 15.000.
- De inventaris was 425 toestellen, maar door een rekenfout was de grondslag voor de begroting 415 toestellen. Totale waarde € 20.000.

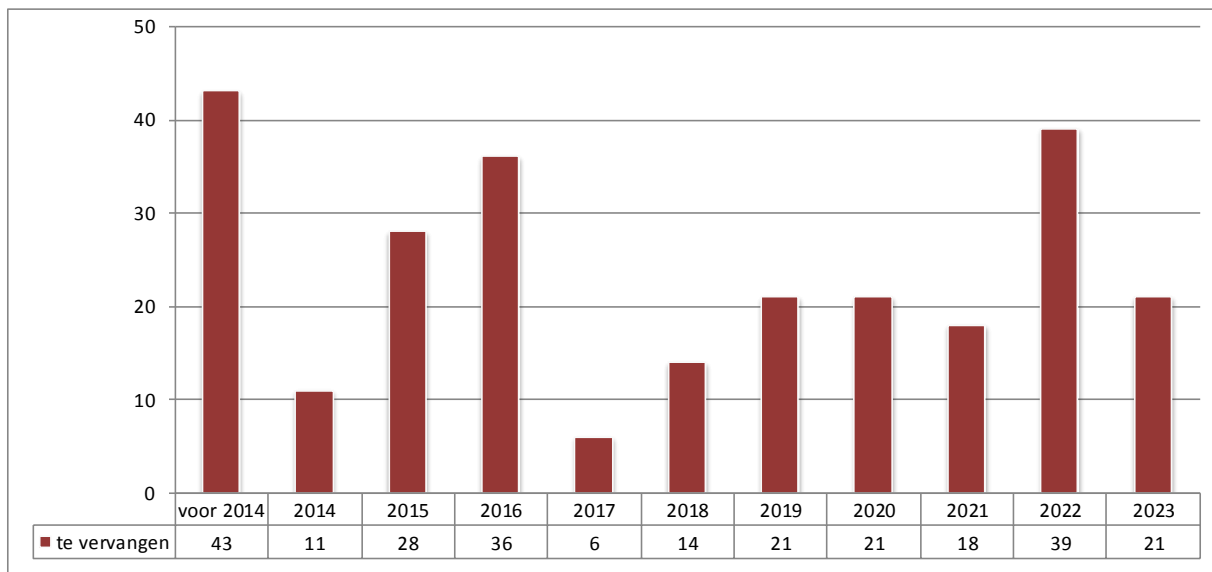
7.2. Model 2: huidig budget is leidend

7.2.1. Inventariswaarde

De inventariswaarde is hetzelfde als in Model 1: een inventariswaarde van € 1.910.000 . Nu wordt er echter van uitgegaan dat het budget leidend is. De inventariswaarde zal aanzienlijk moeten dalen door areaalinkrimping om ervoor te zorgen dat de budgetten het onderhoud en de vervanging voldoende borgen. Er is € 85.000 beschikbaar daar waar € 133.000 nodig is. Uitgaande van een verhoudingsgewijze situatie moet de inventariswaarde en daarmee het areaal dalen naar € 1.221.000 .

7.2.2. Vervangingskosten

Uit voorgaand model en voorgaande paragraaf blijkt dat de budgetten niet toereikend zullen zijn om de huidige inventaris in stand te houden. Er zullen dus toestellen moeten verdwijnen. Daarbij verdwijnen de oude en slechte toestellen als eerste.

Figuur 15 Plaatsingsjaren toestellen

De toestellen geplaatst voor 2001, de achterstand, moet echt vervangen worden de komende beleidsperiode. Dit zijn 43 toestellen die anders zullen verdwijnen. Ingeschat wordt dat er in deze beleidsperiode verder nog circa 96 toestellen gaan verdwijnen (toestellen die in 2014 tot en met 2018 vervangen zouden moeten worden). In Bijlage XI is een indicatie gegeven welke toestellen dit mogelijk zijn. Het zal gaan om de oudere toestellen en dan die het eerst onveilig zijn of grote onderhoudsinvesteringen vergen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een deel van de toestellen door meer groot onderhoud nog 5 jaar extra in stand gehouden kunnen worden.

7.2.3. Onderhoudskosten

Tot nu toe hebbend de beheerders aangetoond over veel creativiteit te bezitten om met de huidige begroting de inventaris in stand te houden op een hoog veiligheidsniveau. Maar het toestelbestand dat er nu staat is nog redelijk bij ten opzichte van de gemiddelde afschrijvingstermijn (de staven blijven onder de oranje lijn Figuur 14). Op een gegeven punt heeft meer onderhoud geen zin, want dan zijn de toestellen gewoon op. Dit verschilt uiteraard per toestel door verschillen in bijvoorbeeld materialen, speeldruk en type ondergrond. Vooralsnog worden de onderhoudskosten voor dit model geraamd op € 27.000 maar deze zullen gaan oplopen vanwege de behoefte aan levensduurverlengende maatregelen, omdat er geen vervangingsbudget zal zijn.

7.2.4. Financieel overzicht

In onderstaande Tabel 17 is de kostenraming voor veilige instandhouding weergegeven. De totale kosten zijn naast de huidige beschikbare budgetten gezet, zodat het verschil inzichtelijk wordt. Het verschil is doorgerekend naar het aantal toestellen dat bij benadering moet verdwijnen.

	vervanging	onderhoud	achterstand	totaal nodig	totaal beschikbaar	verschil	toestelmutaties
2014	€ 49.300	€ 27.000	€ 22.100	€ 98.400	€ 105.000	€ 6.600	2
2015	€ 83.100	€ 27.000	€ 22.100	€ 132.200	€ 85.000	-€ 47.200	-13
2016	€ 154.600	€ 27.000	€ 22.100	€ 203.700	€ 85.000	-€ 118.700	-33
2017	€ 26.300	€ 27.000	€ 22.100	€ 75.400	€ 85.000	€ 9.600	3
2018	€ 63.700	€ 27.000	€ 22.100	€ 112.800	€ 85.000	-€ 27.800	-8
2019	€ 82.200	€ 27.000		€ 109.200	€ 85.000	-€ 24.200	-7
2020	€ 50.300	€ 27.000		€ 77.300	€ 85.000	€ 7.700	2
2021	€ 41.100	€ 27.000		€ 68.100	€ 85.000	€ 16.900	5
2022	€ 106.100	€ 27.000		€ 133.100	€ 85.000	-€ 48.100	-13
2023	€ 130.400	€ 27.000		€ 157.400	€ 85.000	-€ 72.400	-20
2024	€ 65.500	€ 27.000		€ 92.500	€ 85.000	-€ 7.500	-2
2025	€ 117.100	€ 27.000		€ 144.100	€ 85.000	-€ 59.100	-17
2026	€ 64.100	€ 27.000		€ 91.100	€ 85.000	-€ 6.100	-2
2027	€ 174.600	€ 27.000		€ 201.600	€ 85.000	-€ 116.600	-33
2028	€ 179.700	€ 27.000		€ 206.700	€ 85.000	-€ 121.700	-34
2029	€ 123.800	€ 27.000		€ 150.800	€ 85.000	-€ 65.800	-18
2030	€ 162.900	€ 27.000		€ 189.900	€ 85.000	-€ 104.900	-29
2031	€ 194.200	€ 27.000		€ 221.200	€ 85.000	-€ 136.200	-38

Tabel 17 Financieel overzicht model 2

Als deze toestellen verdwijnen wordt het mogelijk de achterstand op te lossen en de overblijvende voorzieningen functioneel en veilig in stand te houden nu en in de verdere toekomst.

7.2.5. Consequenties

Met deze begroting is het onmogelijk de huidige voorzieningen functioneel en veilig in stand te houden nu en in de verdere toekomst. Er zijn allerlei scenario's denkbaar die kunnen optreden bij dit model. In grote lijnen zullen deze bestaan uit:

- meer veiligheidsproblemen en groot onderhoud tot bepaalde hoogte (veilig);
- verdere toename van achterstand in vervanging;
- verdwijnen van onveilige toestellen of toestellen met te grote onderhoudsinvestering;
- speelplekken lopen ad hoc leeg ook op plekken die je eigenlijk in stand wil houden;
- speelplekken lopen langzaam leeg, ziet er onverzorgd en karig uit;
- plekken sluiten steeds minder aan op de behoefte;
- afname veiligheid en beeldkwaliteit;
- toename klachten en wensen;
- geen nieuwe speelplekken meer!

Daarnaast moet niet vergeten worden dat er een enorme vervangingsbehoefte aankomt in de volgende beleidsperiode. Als hier nu niet op geanticipeerd wordt zullen er in de volgende beleidsperiode enorme aanpassingen in het voorzieningenniveau moeten worden gedaan (de staven steken ver uit boven de oranje lijn Figuur 14). Daar wacht alsnog 1,4 miljoen aan vervanging over de jaren 2024 tot en met 2033 (zie Bijlage X).

7.3. Model 3: Uitvoeren basisvoorzieningenniveau

Model 3 is het enige model waarbij sprake is van actieve omvorming van speelplekken naar een gewenst basisvoorzieningenniveau. Daarom wordt alvorens de inventariswaarde, vervangingskosten en onderhoudskosten toe te lichten eerst ingegaan op deze omvorming en omvormingskosten.

7.3.1. Omvorming

Voor Dalfsen is - op basis van de beleidsuitgangspunten uit hoofdstuk 4 - een analyse van de aanwezige speelruimte gemaakt en vertaald naar een wenselijk basisvoorzieningenniveau. Hierin staat welke speelplekken moeten blijven en welke kunnen komen te vervallen. In hoofdstuk 6 en in Bijlage II zijn de overwegingen hierbij na te lezen en in Bijlage XII staan de gevolgen voor de verschillende speelplekken. In grote lijnen houdt het basisvoorzieningenniveau de wijzigingen in zoals in Tabel 18 weergegeven.

Kern	Huidige situatie		Basisvoorzieningenniveau		Wijzigingen plekken en toestellen bij en af			
	huidig plekken	huidig toestel	basis plekken	basis toestel	nieuw plekken	nieuw toestel	sec plekken	sec toestel
Dalfsen incl. Ankum ⁴	49	198	33	133	+4	+18	-20	-83
Oudleusen	6	39	3	13	+1	+0	-4	-26
Hoonhorst	5	23	3	12	+0	+3	-2	-14
Lemelerveld	15	99	15	59	+2	+4	-2	-44
Nieuwleusen	26	169	23	123	+2	+15	-5	-61
Buitengebied ⁵	8	37	8	30	+0	+2	-0	-9

Tabel 18 Plekken huidig en basisvoorzieningenniveau

In de huidige situatie zijn er 109 speelplekken, waarvan 2 in beheer van speeltuinbesturen. Hieronder zijn veel kleine plekken die dicht op elkaar liggen of plekken waar geen kinderen meer omheen wonen. In het basisvoorzieningenniveau wordt dan ook aangegeven dat met 85 speelplekken kan worden volstaan, waaronder de 2 speeltuinen. Het aantal speel- en sporttoestellen op de speelplekken en in de speeltuinen kan mee veranderen en neemt gecombineerd met een herverdeling over de plekken af van 565 in het huidige beeld naar 370 in het basisvoorzieningenniveau. Wel dienen dit grotere en uitdagender toestellen te zijn.

7.3.2. Omvormingskosten

Naar aanleiding van de analyse is voor elke speelplek een raming gemaakt van de omvormingskosten (zie Bijlage XII). De raming bevat de kosten die bovenop het reguliere onderhoud en vervanging nodig zijn voor de omvorming. In onderstaande tabel zijn deze getotaliseerd weergegeven.

Enmalige kosten realiseren basisvoorzieningenniveau	Totaal
Het verbeteren van informele speelruimte voor 0 tot en met 18 jaar: 108 speelplekken en zitaanleidingen	€ 90.000
Het verbeteren/vernieuwen plekken: 51 nieuwe toestellen	€ 140.000
De bijkomende kosten veiligheidsondergrond (30%)	€ 40.000
Subtotaal	€ 270.000
Bijkomende (her)inrichtingskosten groen, verhardingen e.d.	€ 130.000
Totaal	€ 400.000

Tabel 19 Raming omvormingskosten naar basisvoorzieningenniveau

⁴ Het aantal speelplekken per kern betreft het aantal plekken binnen de bebouwde kom van deze kern.

⁵ Het aantal speelplekken in het buitengebied betreft het aantal plekken buiten de bebouwde kom.

Om de speelruimte te verbeteren, worden speelprikkels toegepast voor de jonge kinderen en jeugdigen om op te spelen en voor de jeugdigen en jongeren om op te zitten en ontmoeten. Voor de gemiddelde aanlegprijs van een speelprinkel is uitgegaan van € 500 .

Totaal worden er 42 nieuwe toestellen voorgesteld, waarvan 10 toestellen voor sportactiviteiten.

De gemiddelde toestelprijs zonder veiligheidsondergrond ligt in Dalfsen op dit moment iets hoger dan € 2.700 . Het landelijk gemiddelde ligt rond de € 3.000. Voor nieuwe toestellen wordt gerekend met 70% van dit bedrag, € 1.900 voor kleinere toestellen. Voor nieuwe dure toestellen wordt met 200% gerekend van dit bedrag dat is € 5.500 . Dit laatste omdat er nu in verhouding veel goedkope wipveren, duikelrekken, glijbanen, zandbakken en klimtoestellen voorkomen en er meer uitdaging en variatie moet worden gerealiseerd waarin grotere combinaties nodig zijn.

Voor het aanbrengen van eventuele veiligheidsondergronden in een nieuwe situatie wordt uitgegaan van 30% van de totale investering in speeltoestellen. Voor dit percentage is gekozen omdat in de huidige situatie de waarde van de veiligheidsondergronden circa 30% van de totale toestelwaarde bedraagt. Bij het toepassen van meer kunstgras, wat veel het geval is, zal dit percentage nog toenemen.

In Tabel 19 is onder het subtotaal een tweede categorie kosten opgenomen, namelijk de bijkomende herinrichtingskosten. Deze zijn erg belangrijk voor het verbeteren van de variatie in speelruimte. Deze bestaan voornamelijk uit het aanbrengen of aanpassen van groen en bestrating (incl. afwatering) op en rondom een speelplek.

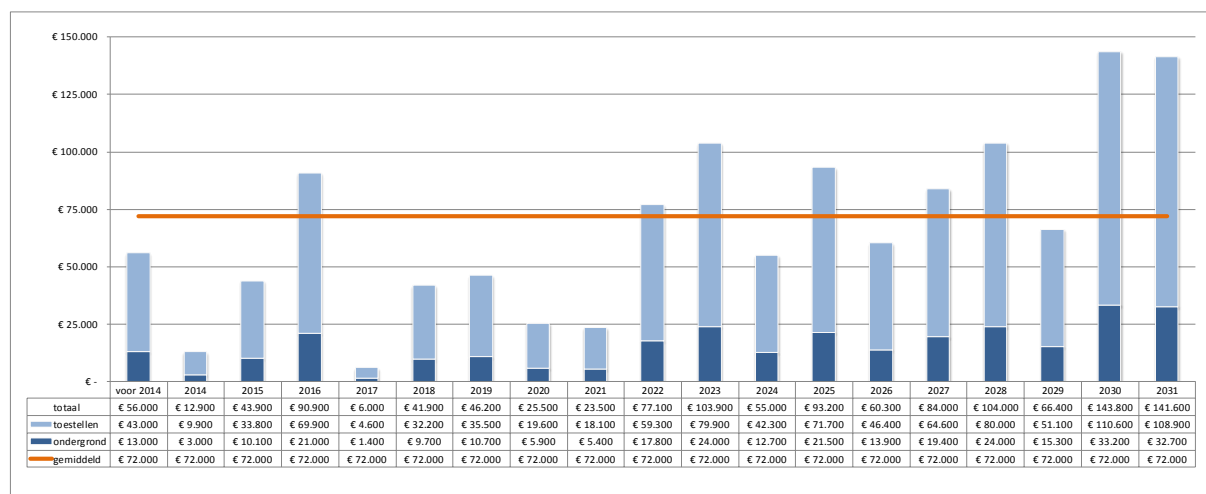
Door de omvorming te spreiden over de beleidsperiode kan optimaal gebruik gemaakt worden van de reguliere vervangingen en zo min mogelijk kapitaalsvernietiging gedaan. Ook wordt de werkdruk die de uitvoering met zich meebrengt voor het opstellen van inrichtingsschetsen, een uitvoeringsplan, het duurzaam inkopen, het (ver)plaatsen van toestellen en speelprikkels en de gewenste participatie verdeeld. Er moet wel rekening gehouden worden met extra uren binnendienst.

7.3.3. Inventariswaarde

Door de omvorming neemt het aantal plekken en toestellen af op die plekken waar ze het minst of niet nodig zijn. De totale inventariswaarde daalt daarmee van € 1.910.000 naar € 1.303.000 . Hierdoor zijn en minder budgetten nodig voor zowel onderhoud als vervanging.

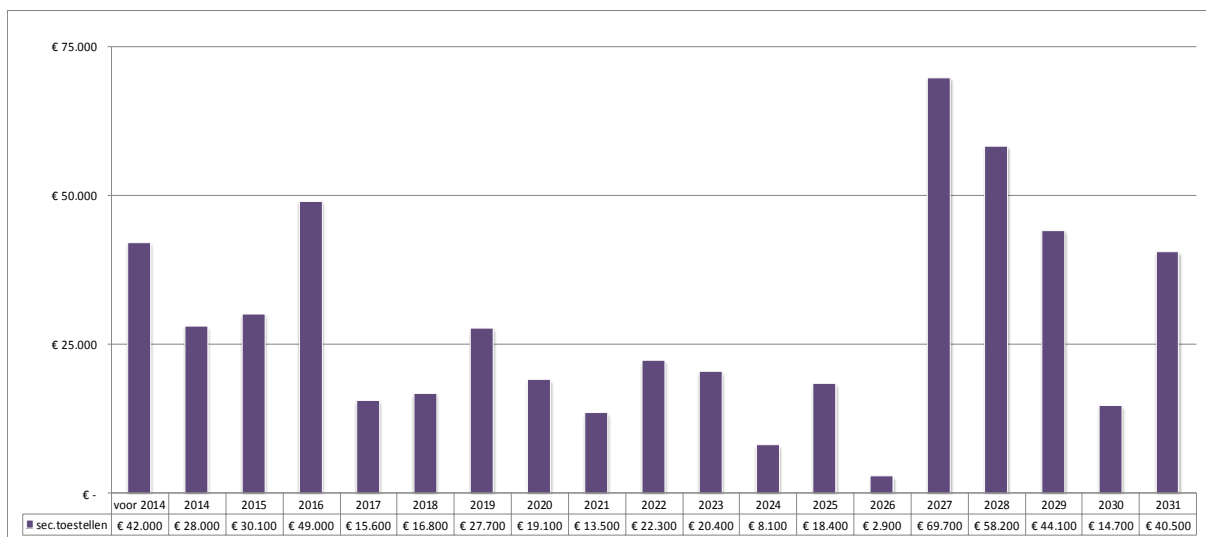
7.3.4. Vervangingskosten

In Figuur 16 staan, voor de komende 18 jaar, de jaarlijkse vervangingsbehoeften weergegeven voor alle toestellen met bijbehorende ondergronden die in dat jaar aan het einde van hun levensduur zijn.

Figuur 16 Vervangingsbehoefte per jaar en gemiddeld

De gemiddelde vervangingsbehoefte ligt in deze situatie op € 72.000 (exclusief achterstand) in plaats van de € 106.000 per jaar in Model 1 (zie paragraaf 7.1.2). In Bijlage XII staat aangegeven welke plekken en toestellen kunnen komen te vervallen. Het gaat hier om de toestellen die niet meer nodig zijn om te voorzien in een basisvoorzieningsniveau. In Figuur 17 is dit op jaarbasis samengevat in een grafiek.

Figuur 17 Waarde toestellen die niet meer vervangen hoeven te worden in het basisvoorzieningenniveau

Onder deze toestellen vallen ook de toestellen in de twee speeltuinen in Nieuwleusen. Deze hebben in verhouding veel toestellen staan die niet allemaal nodig zijn in het basisvoorzieningenniveau. De speeltuinen onderhouden de toestellen nu al grotendeels zelf en in de beheernota 2014 moeten nader afspraken worden gemaakt over de vervanging.

De jongerenvoorzieningen, zoals de skatebaan en het meersportenplein worden niet gefinancierd uit speelruimtebudgetten maar uit welzijnsbudgetten. Zij maken geen onderdeel uit van de vervangings-reservering, wel van het onderhoud.

7.3.5. Onderhoudskosten

Naast vervanging is ook regulier onderhoud nodig aan de toestellen. Dit is berekend aan de hand van kencijfers zoals opgenomen in de tabel in Bijlage IX Aantal en kosten speeltoestellen.

De onderhoudskosten voor dit model zijn lager dan het benodigd budget voor de huidige situatie (€ 27.000). Dit komt doordat het onderhoudsniveau aan te vervangen toestellen verlaagd kan worden tot minimaal niveau veilig. Zodra naast veiligheid ook heelheid of functionaliteit in het geding komen en grotere onderhoudsinvesteringen nodig zijn, kan het toestel verwijderd worden. De onderhoudskosten worden dan ook geraamd op de situatie zonder deze toestellen ter hoogte van € 18.000 .

7.3.6. Financieel overzicht

In onderstaande Tabel 20 is de kostenraming voor veilige instandhouding weergegeven. De totale kosten zijn naast de huidige beschikbare budgetten gezet, zodat het verschil inzichtelijk wordt. Het verschil is doorgerekend naar het aantal toestellen dat bij benadering moet verdwijnen.

	vervanging	onderhoud	achterstand	omvorming	totaal nodig	totaal beschikbaar	verschil
2014	€ 12.900	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 76.500	€ 105.000	€ 28.500
2015	€ 43.900	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 107.500	€ 85.000	-€ 22.500
2016	€ 90.900	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 154.500	€ 85.000	-€ 69.500
2017	€ 6.000	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 69.600	€ 85.000	€ 15.400
2018	€ 41.900	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 105.500	€ 85.000	-€ 20.500
2019	€ 46.200	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 109.800	€ 85.000	-€ 24.800
2020	€ 25.500	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 89.100	€ 85.000	-€ 4.100
2021	€ 23.500	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 87.100	€ 85.000	-€ 2.100
2022	€ 77.100	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 140.700	€ 85.000	-€ 55.700
2023	€ 103.900	€ 18.000	€ 5.600	€ 40.000	€ 167.500	€ 85.000	-€ 82.500
2024	€ 55.000	€ 18.000			€ 73.000	€ 85.000	€ 12.000
2025	€ 93.200	€ 18.000			€ 111.200	€ 85.000	-€ 26.200
2026	€ 60.300	€ 18.000			€ 78.300	€ 85.000	€ 6.700
2027	€ 84.000	€ 18.000			€ 102.000	€ 85.000	-€ 17.000
2028	€ 104.000	€ 18.000			€ 122.000	€ 85.000	-€ 37.000
2029	€ 66.400	€ 18.000			€ 84.400	€ 85.000	€ 600
2030	€ 143.800	€ 18.000			€ 161.800	€ 85.000	-€ 76.800
2031	€ 141.600	€ 18.000			€ 159.600	€ 85.000	-€ 74.600

Tabel 20 Financieel overzicht model 3

Met deze bedragen wordt het mogelijk de achterstand geleidelijk via omvorming op te lossen en de voorzieningen in het wenselijk basisvoorzieningsniveau functioneel en veilig in stand te houden, nu en in de verdere toekomst.

De lagere vervangingsbehoefte, door toestellen niet meer te vervangen (en hier niet voor te reserveren), leveren een duidelijk financieel voordeel op maar kunnen alleen plaatsvinden als er wordt omgevormd naar het basisvoorzieningsniveau.